

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ-ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ-ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

ΜΠΑΛΑΜΠΙΑΝΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΑΜ:9964

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:ΣΚΟΠΟΥΛΗ Φ.

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΕΣ: ΣΚΟΥΡΟΛΙΑΚΟΥ Μ.

ΚΥΡΙΑΚΟΥ Μ.

ΑΘΗΝΑ 2003

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	1
ΜΕΡΟΣ Α.....	2
ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΦΗΣ ΣΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ.....	4
ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ.....	4
ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.....	5
ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ.....	7
ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΡΟΦΗΜΑΤΑ.....	8
ΧΡΗΣΗ ΘΡΕΠΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΑΤΙΚΩΝ ΩΣ ΦΑΡΜΑΚΑ.....	8
ΜΕΡΟΣ Β.....	10
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΥΜΒΟΛΩΝ.....	11
ΔΡΑΣΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ.....	12
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΡΑΣΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ.....	71
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	77

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εκπόνηση που ακολουθεί αποτελεί την συμπλήρωση του βιβλίου “αλληλεπιδράσεις φαρμάκου-τροφής” με αποτέλεσμα να θεωρείται αναπόσπαστο κομμάτι αυτού. Η συμπλήρωση έγινε με βάση τα καινούρια δεδομένα και τις νέες ουσίες που χρησιμοποιούνται στη φαρμακολογία.

Το πρώτο μέρος που είναι γενικό, βοηθάει τον αναγνώστη να κατανοήσει βασικές έννοιες, και πραγματεύεται με τις κατηγορίες αλληλεπιδράσεων φαρμάκων-διατροφής.

Το δεύτερο μέρος που είναι ειδικό, αναφέρεται σε κάθε δραστική ουσία ξεχωριστά και συμπληρώνει το δεύτερο μέρος του εγχειρίδιου. Η γραμματοσειρά και τα σύμβολα που έχουν χρησιμοποιηθεί είναι σε πλήρη αρμονία μ’ αυτά που υπάρχουν στο εγκώλπιο.

Ελπίζω η δουλειά μου αυτή να φανεί χρήσιμη, τόσο στους συναδέλφους διαιτολόγους, όσο και στους ιατρούς και τους φαρμακοποιούς.

Στην προσπάθεια μου να ολοκληρωθεί επιτυχώς η εργασία αυτή, σπουδαίο ρόλο έπαιξε η καθηγήτρια μου κα. Σκουρολιάκου Μαρία, την οποία ευχαριστώ ιδιαίτερα για την αμέριστη συμπαράσταση, και την πολύτιμη βοήθεια στην επίλυση των προβλημάτων που προέκυψαν. Οι γνώσεις της και οι πολύτιμες πληροφορίες που μου έδωσε, έδρασαν καταλυτικά.

ΜΕΡΟΣ Α

ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ-ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Από παλιά είναι γνωστό ότι τα φάρμακα μπορούν να επηρεάσουν την αξία της τροφής που καταναλώνουμε, μειώνοντας ή αυξάνοντας την βιοδιαθεσιμότητα συγκεκριμένων θρεπτικών συστατικών. Ακόμη, κάποια συστατικά τα οποία βρίσκονται σε πολύ μικρές ποσότητες στα τρόφιμα και συχνά αγνοούνται, μπορεί να μετατραπούν σε τοξικά κάτω από την επίδραση κάποιων φαρμάκων. Τέλος η όρεξη ενός ασθενή μπορεί να επηρεαστεί από την φαρμακευτική αγωγή του με αποτέλεσμα να εμφανίζονται αλλαγές στο βάρος του.

Από την άλλη πλευρά, η αποτελεσματικότητα των φαρμάκων μπορεί να επηρεαστεί ανάλογα με το τι τρώμε και τι πίνουμε, αλλά και ανάλογα με τη διατροφική μας κατάσταση (από τον υποσιτισμό μέχρι την παχυσαρκία). Επίσης η ύπαρξη ή όχι τροφής στο στομάχι μπορεί να μεταβάλλει την απορρόφηση του φαρμάκου και κατά συνέπεια την βιοδιαθεσιμότητα και την αποτελεσματικότητά του.

Οι παραπάνω καταστάσεις ανήκουν στις αλληλεπιδράσεις φαρμάκου-τροφής. Γενικότερα, ως αλληλεπίδραση μεταξύ φαρμάκου και τροφής νοείται κάθε φαινόμενο κατά το οποίο:

- Η συμπεριφορά του φαρμάκου στον οργανισμό μεταβάλλεται και απέχει της αναμενόμενης, εξαιτίας της άμεσης ή και έμμεσης επίδρασης της τροφής.
- Η λήψη του φαρμάκου μεταβάλλει την κινητική και τις ιδιότητες κάποιας συγκεκριμένης τροφής ή συστατικού της, ή έχει γενικότερες επιπτώσεις στην διαιτητική κατάσταση του οργανισμού του ασθενή.

Οι σοβαρότερες αλληλεπιδράσεις συχνά εμφανίζονται όταν:

- Τα φάρμακα λαμβάνονται μαζί με την τροφή.
- Τα φάρμακα λαμβάνονται μαζί με συμπληρώματα διατροφής.
- Τα φάρμακα λαμβάνονται μαζί με αλκοόλ.
- Τα φάρμακα λαμβάνονται μαζί με άλλα φάρμακα από τα οποία κάποια έχουν αντίθετη επίδραση στον οργανισμό.

Οι κατηγορίες αλληλεπιδράσεων φαρμάκων – τροφής είναι οι εξής :

1. Επίδραση της τροφής στα φάρμακα.
2. Επίδραση της διατροφικής κατάστασης στα φάρμακα.
3. Επίδραση των φαρμάκων στη διατροφή.
4. Χρήση των φαρμάκων ως τροφής ή ροφήματος.
5. Χρήση των θρεπτικών συστατικών ως φάρμακα.
6. Επίδραση των φαρμάκων κατά την γαλουχία.

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΦΗΣ ΣΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Μερικά φάρμακα πρέπει να λαμβάνονται ½-1 ώρα πριν από τα γεύματα, επειδή το φαγητό ή το γαστρικό οξύ του στομάχου μεταβάλλουν την απορρόφηση τους από τον οργανισμό.

Τέτοια φάρμακα είναι οι πενικιλίνες, η αμπικιλίνη, η ερυθρομυκίνη, οι τετρακυκλίνες, η ριφαμπικίνη, η ισονιαζίδη κ.λ.π.

Οι πενικιλίνες είναι ευαίσθητες στα οξέα (π.χ. γαστρικό οξύ), ενώ οι τετρακυκλίνες σχηματίζουν ενώσεις με κλειστό δακτύλιο (χειλικές ενώσεις) με το ασβέστιο που περιέχεται στα γαλακτοκομικά κι έτσι ελαττώνεται η δραστηριότητά τους.

Εντούτοις, τα περισσότερα φάρμακα είναι καλύτερο να λαμβάνονται μαζί με τα γεύματα, (ή αμέσως μετά από αυτά) είτε λόγω ευκολίας, είτε γιατί μπορεί να ερεθίσουν το στομάχι. Τέτοια φάρμακα είναι: η ασπιρίνη, τα μη-στεροειδή αντιφλεγμονώδη, η πρεδνιζόνη, οι θειαζίδες, η μετρονιδαζόλη, η θεοφυλλίνη, το νικοτινικό οξύ κ.λ.π.

Ορισμένα από αυτά μπορεί να απορροφούνται καθυστερημένα ή η απορρόφηση τους είναι ελαφρώς μειωμένη, αλλά αυτό είναι προτιμότερο προκειμένου να αποφευχθεί ο γαστρικός ερεθισμός.

Επίσης, όταν η διγοξίνη λαμβάνεται με το γεύμα, τα επίπεδα της στο αίμα είναι χαμηλότερα, αλλά η διάρκεια της δράσης της, μεγαλύτερη. Το γεγονός αυτό κάνει προτιμότερη τη λήψη των καρδιακών γλυκοσίδων μαζί με τα γεύματα. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγονται τα πολύ υψηλά επίπεδα της ουσίας στο αίμα που μπορεί να προκαλέσουν αρρυθμίες.

Τέλος, κάποιες δραστικές ουσίες απορροφούνται καλύτερα όταν λαμβάνονται μαζί με τα γεύματα. Τέτοιες είναι οι κυκλοσπορίνες και η δικουμαρόλη. Επίσης, τα λιπαρά τρόφιμα αυξάνουν την απορρόφηση της γρισεοφλουβίνης και της ετρετινάτης.

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Η διατροφική κατάσταση μπορεί να επηρεάσει τον μεταβολισμό ορισμένων φαρμάκων. Οι περισσότερες δραστικές ουσίες μετά την απορρόφηση τους μεταφέρονται στο πλάσμα συνδεδεμένες με μια πρωτεΐνη του πλάσματος (συνήθως την Αλβουμίνη).

Η συνδεδεμένη δραστική ουσία βρίσκεται σε μια ισορροπία με μια μικρή ποσότητα ελεύθερης (ασύνδετης) δραστικής ουσίας, στη συνολική συγκέντρωση του πλάσματος. Αυτή η μικρή ποσότητα της "ελεύθερης" δραστικής ουσίας στο πλάσμα, είναι που δρα στα όργανα – στόχους.

Οι δόσεις για τα άτομα που υποσιτίζονται, θα πρέπει να ρυθμίζονται ανάλογα με το σωματικό τους βάρος. Είναι όμως αυτό αρκετό; Πολλές μελέτες έχουν γίνει σε χώρες όπως η Ινδία και η Νότια Αφρική, σε παιδιά που εμφάνιζαν σοβαρές μορφές

υποσιτισμού, όπως είναι τα σύνδρομα marasmus και kwashiorkor. Στα παιδιά χορηγήθηκαν αντιβιοτικά με τη μορφή σιροπιού. Στις περιπτώσεις της χλωραμφενικόλης, της χλωροκινίνης, της τετρακυκλίνης και της ριφαμπικίνης, εμφανίσθηκε καθυστέρηση στην απορρόφηση ή μειωμένη απορρόφηση.

Η εξέταση του ορού των ασθενών με kwashiorkor έδειξε μειωμένη πρωτεϊνική σύνδεση με τη κλοξακιλλίνη, την φλουκλοξακιλλίνη, την διγοξίνη, την στρεπτομικίνη, την σουλφαμεθοξαζόλη και την θειοπεντόνη. Έτσι, η δραστηριότητα των ουσιών αυτών ήταν μεγαλύτερη στα άτομα αυτά, παρόλο που η ποσότητα του φαρμάκου ήταν η ίδια. Το γεγονός αυτό κάνει πολύ προσεκτική την χορήγηση διγοξίνης ή θειοπεντόνης σε καταστάσεις υποσιτισμού, γιατί το αυξημένο ποσοστό των ελεύθερων (μη δεσμευμένων) ουσιών είναι πολύ επικίνδυνο για την υγεία των ασθενών.

Μερικά τρόφιμα περιέχουν αξιοσημείωτες ποσότητες φυσικών ξενοβιοτικών (π.χ. φλαβονοειδή, σαφρόλη, κ.α.), τα οποία θεωρούνται ισχυροί παρακινητές του συστήματος που είναι υπεύθυνο για την οξείδωση των φαρμάκων στο συκώτι.

Το μοσχάρι που ψήνεται στα κάρβουνα περιέχει αρωματικούς πολυκυκλικούς υδρογονάνθρακες, οι οποίοι αυξάνουν τον ρυθμό του ηπατικού ή εντερικού μεταβολισμού των φαρμάκων, όπως έδειξαν μελέτες σε ανθρώπους και ποντίκια.

Μέσω διαφόρων μηχανισμών, η διατροφική κατάσταση μπορεί να επιδράσει στο μεταβολισμό των φαρμάκων. Έτσι:

- Μεγαλύτερη ποσότητα Βιταμίνης Β6 μειώνει την δραστηριότητα της λεβοντόπα.
- Ασθενείς που λαμβάνουν αντιπηκτικά (βαρφαρίνη, δικουμαρόλη) θα πρέπει να αποφεύγουν την υπερβολική κατανάλωση φυλλωδών λαχανικών (όπως σπανάκι, μαρούλι) που περιέχουν μεγάλες ποσότητες βιταμίνης Κ.
- Η δόση των περισσότερων αντιυπερτασικών φαρμάκων θα πρέπει να είναι μειωμένη σε άτομα που ακολουθούν δίαιτα χαμηλή σε νάτριο από εκείνα που τρέφονται κανονικά, προκειμένου να επιτευχθεί μια συγκεκριμένη τιμή αρτηριακής πίεσης.

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Υπάρχουν δραστικές ουσίες που επιδρούν στην όρεξη καθώς στον βασικό μεταβολικό ρυθμό.

Η όρεξη μπορεί να μειωθεί με την χρήση ανορεξιογόνων φαρμάκων (π.χ. δεξφαινφλουραμίνη), φαινορφίνης, καρδιακών γλυκοσίδων, γλυκαγόνης, μορφίνης, ναλοξόνης, φαινυλμπουταζόνης, ινδομεθακίνης, σαλβουταμόλης, λεβοντόπας, φαρμάκων που χρησιμοποιούνται στις χημειοθεραπείες, καθώς και φαρμάκων που αλλοιώνουν την γεύση (γκρισεοφουλβίνη, πενικιλλαμίνη).

Υπάρχουν όμως και δραστικές ουσίες που αυξάνουν την όρεξη όπως οι σουλφονιλουρίες, η κυπροεπτιδίνη, η χλωρπρομαζίνη, η αμιτρυπτιλίνη, η χλωμιπραμίνη, τα ανδρογόνα, τα αναβολικά στεροειδή, τα κορτικοστεροειδή, η ινσουλίνη, το λίθιο, οι βενζοδιαπεζίνες, και η μετοκλοπραμίδα.

Η ενεργειακή δαπάνη μπορεί να αυξηθεί από την λήψη καφεΐνης, το κάπνισμα καθώς και από κάποια συμπαθομιμητικά φάρμακα. Αυτά επιδρούν στον βασικό μεταβολικό ρυθμό, αυξάνοντας τον.

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί η επίδραση των φαρμάκων στα θεραπευτικά συστατικά.

➤ ΥΔΑΤΑΝΘΡΑΚΕΣ

Η γλυκόζη του αίματος μπορεί να αυξηθεί από τα γλυκοκορτικοειδή, τα διουρητικά θειαζίδης, το εθακρινικό οξύ, τη φουροσεμίδη, το νικοτινικό οξύ, τη φαινυτοΐνη κ.α.

Οι σουλφονυλουρίες, τα διγουνίδια, η ινσουλίνη, η προπρανολόλη και το αλκοόλ, μπορεί να προκαλέσουν υπογλυκαιμία.

➤ ΛΙΠΙΔΙΑ

Η ολική χοληστερόλη του πλάσματος μπορεί να αυξηθεί με την επίδραση των θειασίδων (π.χ. χλωρθαλιδόνη, υδροχλωροθειαζίδη), της χλωροπρομαζίνης, καθώς και από την κατανάλωση μεγάλων ποσοτήτων βραστού καφέ.

Αντίθετα, στη μείωση της χοληστερόλης βοηθούν οι στατίνες, η χολεστυραμίνη, η φαινορμίνη, η γεμφιπροζίλη, η ασπιρίνη, η κολχικίνη, η πραζοσίνη, η κλονιδίνη και η σουφιπυραζόνη.

Η HDL του πλάσματος μπορεί να αυξηθεί από την φαινυτοΐνη, την αυθανόλη, την σιμετιδίνη, την τερμπουταλίνη, και την πραζοσίνη ενώ μπορεί να μειωθεί από την νταναζόλη, την προπρανολόλη, και την οξπρεναλόλη.

Τα τριγλυκερίδια του πλάσματος μπορεί να αυξηθούν από την προπρανολόλη την αιθανόλη και τα οιστρογόνα αντισυλληπτικά ενώ μπορεί να μειωθούν από την νορεθιδρόνη (νορεθιστερόνη).

➤ ΠΡΩΤΕΙΝΕΣ

Η ισορροπία του αζώτου γίνεται αρνητική με την επίδραση των κορτικοστεροειδών και των τετρακυκλινών, ενώ γίνεται θετική με την ινσουλίνη και τα αναβολικά στεροειδή.

Τα αμινοξέα του πλάσματος αυξάνονται με την τρανυλκυπρομίνη και την ασπιρίνη, ενώ μειώνονται με την λήψη αντισυλληπτικών με τη μορφή χαπιών (δισκίων).

➤ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ

Κάλιο Τα φάρμακα αποτελούν σημαντική αιτία για την μείωση του καλίου. Τα καθαρτικά, τα διουρητικά θειαζίδης, η φουροσεμίδη, το εθακρινικό οξύ, η πενικιλίνη, η καρμπενικιλίνη, τα γλυκοκορτικοειδή, η γενταμικίνη, το αλκοόλ κ.α. ενισχύουν την απώλεια του καλίου μέσω των ούρων και των κοπράνων.

Αντιθέτως, φάρμακα που αυξάνουν το κάλιο του πλάσματος είναι η αμιλορίδη, η σπιρονολακτόνη, η σουκινιλχολίνη, η τριαμερένη, και οι βήτα αναστολείς.

Ασβέστιο Η απορρόφηση του ασβεστίου αυξάνεται με το υδροξείδιο του αργιλίου ή την χολεστυραμίνη ενώ μειώνεται με τις φωσφατάσεις και τα καρτικοστεροειδή. Η γενταμικίνη, η μιθραμικίνη, η φουροσεμίδα, η ακτινομικίνη και το εθακρινικό οξύ αυξάνουν την αποβολή του ασβεστίου.

Σίδηρος Η αλλοπουρινόλη, η φρουκτόζη και το ασκορβικό οξύ αυξάνουν την απορρόφηση. Τα αντιόξινα και οι τετρακυκλίνες την μειώνουν.

Φώσφορος Η απορρόφηση του μειώνεται από τα αντιόξινα που περιέχουν αργίλιο ή μαγνήσιο.

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ

Το πιο σημαντικό παράδειγμα, είναι αυτό των αναστολέων της MAO (αντικαταθλιπτικά φάρμακα).

Ένα μεγάλο μειονέκτημα των αναστολέων της MAO (Μονο-Αμινο- Οξειδάση), όπως της φαινελζίνη, αποτελεί το γεγονός ότι προκαλούν άθροιση νευροδιαβιβαστών, με αποτέλεσμα να αυξάνεται επικίνδυνα η αγγειοσυσταλτική δράση της τυραμίνης, μιας ουσίας που επίσης μεταβολίζεται από την μονοαμινοοξειδάση και που ανευρίσκεται σε διάφορες τροφές. Γι' αυτόν τον λόγο, ασθενείς που λαμβάνουν αναστολείς MAO μπορεί να εμφανίσουν υπερτασικές κρίσεις. Τροφές που έχουν προκαλέσει τέτοιες αντιδράσεις είναι τα τυριά, ιδίως τα ώριμα, καπνιστές ρέγκες και κρέατα και, γενικά, προϊόντα που δεν είναι φρέσκα. Οι ασθενείς θα πρέπει να ενημερώνονται για τους κινδύνους που εμπεριέχει η κατανάλωση τέτοιων τροφών. Οι τροφές αυτές πρέπει να αποφεύγονται ακόμα και 14 ημέρες μετά την παύση της θεραπείας με αναστολείς MAO.

Μερικές τροφές προκαλούν αντίδραση μόνο όταν καταναλώνονται σε μεγάλες ποσότητες, αφού η περιεκτικότητά τους σε τυραμίνη ποικίλλει ανάλογα με τις μεθόδους παρασκευής, αποθήκευσης και συντήρησης. Κάθε τροφή που περιέχει πρωτεΐνες και έχει υποβληθεί σε διεργασίες μπορεί να περιέχει τυραμίνη που προέρχεται από την τυροσίνη ως προϊόν αποσύνθεσης. Γι' αυτόν τον λόγο οι ασθενείς θα πρέπει να καταναλώνουν πρωτεϊνούχες τροφές μόνο όταν είναι φρέσκες. Τα οينوπνευματώδη ποτά, όπως τα κρασιά, οι μύρες (και οι μη αλκοολούχες) περιέχουν διάφορες ποσότητες τυραμίνης και είναι καλύτερο να αποφεύγονται.

Η έρευνα έδειξε ότι για 4 είδη τροφών υφίσταται πλήρης αντένδειξη: τα καπνιστά ψάρια, προϊόντα από συμπυκνωμένη μαγιά, ώριμα τυριά και φασόλια «γίγαντες». Η κατανάλωση τυριών (εκτός από τυρί-κρέμα και τυρί τύπου «cottage») συνδέεται με το 80% των περιπτώσεων που εμφάνισαν τέτοιες αντιδράσεις, καθώς και με όλα σχεδόν τα θανατηφόρα περιστατικά. Για άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα (γιαούρτι, ξινόγαλα) δεν τεκμηριώθηκε σαφής κίνδυνος, γι' αυτό και επιτρέπεται η (περιορισμένη) κατανάλωση.

Τα καπνιστά ψάρια πρέπει να αποφεύγονται και διότι πολλές φορές έχουν ενοχοποιηθεί για υπερτασικές κρίσεις, και διότι έχουν ανιχνευθεί σε αυτά υψηλά επίπεδα τυραμίνης. Τα κρέατα, επίσης, μπορεί να καταστούν επικίνδυνα εκτός εάν καταναλώνονται φρέσκα, πριν σχηματιστεί τυραμίνη εξαιτίας του βακτηριδιακού καταβολισμού των πρωτεϊνών.

Προϊόντα που παρασκευάζονται από συμπυκνωμένη μαγιά, όπως και τα συμπληρώματα βιταμινών με μαγιά, έχουν σημαντική ποσότητα τυραμίνης και μπορεί να είναι επικίνδυνα. Αντίθετα, η μαγιά των αρτοπροϊόντων θεωρείται ασφαλή.

Τα φασόλια «γίγαντες» περιέχουν ντοπαμίνη, άρα επίσης διαθέτουν αγγειοσυσταλτικές ιδιότητες. Άλλες τροφές για τις οποίες υπάρχουν υποψίες, αλλά όχι επαρκής τεκμηρίωση, ότι είναι επικίνδυνες για ασθενείς που βρίσκονται σε θεραπεία με αναστολείς ΜΑΟ, είναι η σοκολάτα, ποτά, αναψυκτικά και ροφήματα που περιέχουν καφεΐνη, φρέσκα ψάρια και φρούτα (εκτός από αβοκάντο και μπανάνες τα οποία θεωρούνται απόλυτα ασφαλή).

Η κατανάλωση οиноπνευματωδών, ειδικά κρασιού Chianti, έχει συχνά τονιστεί ότι είναι επικίνδυνη, όμως οι πηγές διαφωνούν σχετικά το με ποιά είδη ποτών είναι ασφαλή και ποια όχι (λευκό, κόκκινο κρασί, μύρα, ούισκι κ.α.). Ο Hannah έδειξε ότι δεν υπήρξε σημαντική διαφοροποίηση στις μέσες περιεκτικότητες σε τυραμίνη μεταξύ μύρας, κόκκινου, λευκού, ή κρασιού Chianti, παρόλο που σε κάθε κατηγορία οίνου η διακύμανση στην απόλυτη τιμή περιεκτικότητας σε τυραμίνη ήταν τεράστια ακόμα και για κρασιά που προέρχονταν από το ίδιο στοκ σταφυλιών. Σημαντικό, τέλος, είναι το γεγονός ότι στις μύρες, η περιεκτικότητα σε αλκοόλ δεν σχετίζεται με την περιεκτικότητα σε τυραμίνη. Επικίνδυνες θεωρούνται και οι μύρες χωρίς αλκοόλ. Ειδικά στο θέμα των οиноπνευματωδών, οι ειδικοί δεν έχουν συμφωνήσει απόλυτα, γι' αυτό κάποιοι συστήνουν απόλυτη αποχή, ενώ κάποιοι άλλοι επιτρέπουν μια μέτρια κατανάλωση.

ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΡΟΦΗΜΑΤΑ

Ο καφές, το τσάι και η κόλα περιέχουν καφεΐνη. Περίπου 58-168 mg καφεΐνης περιέχονται σε κάθε φλιτζάνι καφέ και 43-92 mg σε κάθε φλιτζάνι τσαγιού.

Η καφεΐνη είναι τριμεθυλξανθίνη και για τους περισσότερους ανθρώπους αποτελεί ένα ήπιο διεγερτικό. Επίσης καταπραΰνει τον πονοκέφαλο και έχει διουρητικές ιδιότητες.

Η αιθανόλη είναι ένας άλλος ψυχοτροπικός παράγοντας που λαμβάνεται καθημερινά ως ένα φυσιολογικό κομμάτι της διαίτας των ενηλίκων. Το αλκοόλ (αιθανόλη) μπορεί να επιδράσει στον μεταβολισμό άλλων φαρμάκων αν λαμβάνεται σε μεγάλες ποσότητες. Οι χρόνιοι αλκοολικοί εμφανίζουν αυξημένο μεταβολισμό (άρα και ανθεκτικότητα) των βαρβιτουρικών, της βαρφαρίνης, της φαινοϋίνης και της σουλφονυλουρίας.

ΧΡΗΣΗ ΘΡΕΠΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΑΤΙΚΩΝ ΩΣ ΦΑΡΜΑΚΑ

Τα μικροθρεπτικά συστατικά είναι διαθέσιμα σε μικρές ποσότητες στην τροφή μας, αλλά μπορούν να βρεθούν και σε καθαρή μορφή μέσα σε φαρμακευτικά σκευάσματα. Τα περισσότερα από αυτά δεν εμφανίζουν τοξικότητα ακόμη και σε δόσεις πολλαπλάσιες από την ημερήσια συνιστώμενη πρόσληψη. Πολλοί άνθρωποι έχουν δοκιμάσει τα αποτελέσματα μεγάλων δόσεων από τα συστατικά αυτά, προκειμένου ν' αντιμετωπίσουν κάποια ασθένεια. Έτσι:

- ✓ Η βιταμίνη Α έχει χρησιμοποιηθεί για την θεραπεία της υπερκεράτωσης του δέρματος (π.χ. στην ψωρίαση) καθώς και στην ακμή. Τα ρετινοειδή όπως η ετρετινάτη (παράγωγα της ρετινόλης), είναι λιγότερο τοξικά αλλά είναι τερατογόνα.
- ✓ Το νικοτινικό οξύ σε δόσεις 1gr / 3 φορές την ημέρα έχει φανεί αποτελεσματικό στην μείωση της συνδυασμένης υπερλιπιδαιμίας (αυξημένης χοληστερόλης και τριγλυκεριδίων). Εμποδίζει την απελευθέρωση των ελεύθερων λιπαρών οξέων από τον λιπώδη ιστό. Η χρήση του έχει περιοριστεί μετά την εμφάνιση των στατινών, λόγω των προκαλούμενων αντιδράσεων στον οργανισμό.
- ✓ Η πυριδοξίνη χρησιμοποιήθηκε σε δόσεις των 50 mg για την αντιμετώπιση της ναυτίας και του εμετού.
- ✓ Η βιταμίνη C λαμβάνεται συστηματικά για την αποφυγή των κρυολογημάτων. Εντούτοις, μελέτες έδειξαν ότι δεν μειώνει τον κίνδυνο εμφάνισης ενός κρυολογήματος αλλά μπορεί να ελαττώσει τα συμπτώματα.
- ✓ Οι ενώσεις του μαγνησίου αποτελούν φαρμακευτική αγωγή ως αντιόξινα (magnesium trisilicate) και ως καθαρτικά (magnesium hydroxide).
- ✓ Το ιώδιο, σε αλκοολούχα διαλύματα, είναι ένα τέλειο αντισηπτικό. Επίσης χρησιμοποιείται στην αγγειογραφία, την μυελογραφία, την ενδοφλέβια πυελογραφία και την χολοκυστογραφία.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΑΝΑ ΔΡΑΣΤΙΚΗ ΟΥΣΙΑ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΥΜΒΟΛΩΝ

Επιστημονικά δεδομένα για την επίδραση τροφών στην φαρμακοκινητική εκάστης δραστικής ουσίας.

Αλληλεπιδράσεις που δεν είναι απόλυτα τεκμηριωμένες ή για τις οποίες εκφράζονται συχνά αμφιβολίες.

Συνιστώμενος τρόπος και χρόνος λήψης του φαρμάκου.

Οδηγίες σχετικές με την λήψη ύδατος ή και υγρών, γενικά.

Αλληλεπίδραση του φαρμάκου με αλκοόλ, οδηγίες σχετικά με την κατανάλωση οινοπνευματωδών.

Ανεπιθύμητες ενέργειες και οδηγίες προς κατάργηση εκάστης, δια της τροποποίησης είτε του χρόνου και του τρόπου λήψης του φαρμάκου, είτε της διατροφής του ασθενή, ή της προσλαμβανόμενης ποσότητας από κάποιο συγκεκριμένο είδος τροφής.

Οδηγίες που ισχύουν υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, και εφαρμόζονται μόνο μετά από προτροπή του ιατρού (πχ. για την κινιδίνη, ο ιατρός θα συστήσει ελάττωση του προσλαμβανόμενου καλίου από την διατροφή μόνο εάν ο ασθενής πάσχει από νεφρική ανεπάρκεια ή όταν ακολουθεί παράλληλη αγωγή με καλιοπροστατευτικά διουρητικά).

Αλληλεπίδραση του φαρμάκου με καφεΐνη.

Σηματοδότηση για αλληλεπιδράσεις του φαρμάκου με τυραμίνη ή αναστολείς του μεταβολικού κυτοχρωμικού συστήματος P450 3A4.

Έκκριση του φαρμάκου στο μητρικό γάλα, θηλασμός και κίνδυνοι για το βρέφος.

ABACAVIR

 Ενδέχεται να προκαλέσει ανορεξία, ναυτία, έμετο, κοιλιακό άλγος, διάρροια.

 Η κατανάλωση αλκοόλ μπορεί να αυξήσει τα επίπεδα του φαρμάκου στον οργανισμό, λόγω μειωμένης απέκκρισης του.

ACEBUTOLOL

 Αποφυγή κατανάλωσης γλυκύρριζας (licorice). Προσοχή. Σε διαβητικούς ασθενείς μπορεί να δώσει ψευδή σημάδια υπογλυκαιμίας. Ακόμη μπορεί να μειώσει την έκκριση της ινσουλίνης ως απάντηση υπεργλυκαιμίας.

 Ο ιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα πτωχή σε αλάτι (ή νάτριο) και περιορισμό στην κατανάλωση αλκοόλ ώστε να επιτυγχάνεται το μέγιστο θεραπευτικό αποτέλεσμα του φαρμάκου.

 Το φάρμακο πρέπει να χρησιμοποιείται με προσοχή κατά την γαλουχία.

SECTRAL

ACETAZOLAMIDE

 Γαστρικές διαταραχές, ναυτία, έμετος: Να λαμβάνεται συνοδεία τροφής, ή γάλακτος.

 Ο ιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα πτωχή σε αλάτι (ή νάτριο) ή συμπλήρωμα διατροφής.

Το φάρμακο πρέπει να χρησιμοποιείται με προσοχή κατά την γαλουχία.

ACETAZOLAMIDE

ACETOHEXAMIDE

H₂O Ο ασθενής θα πρέπει να πίνει τουλάχιστον 8 ποτήρια νερό (ή άλλα υγρά) καθημερινά, εκτός εάν αυτό αντιτίθεται στις οδηγίες του ιατρού.

DYMELOR

ALBUTEROL

Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει υπεργλυκαιμία σε διαβητικούς.

ALUPENT

ALDESLEUKIN

Είναι πιθανό να προκαλέσει ανορεξία, ή και αύξηση βάρους (λόγω οιδήματος). Το φάρμακο θα πρέπει να λαμβάνεται με προσοχή από ασθενείς διαβητικούς, γιατί μπορεί να προκαλέσει αύξηση ή μείωση της γλυκόζης στο αίμα.

Θα πρέπει να αποφεύγεται το αλκοόλ.

Το φάρμακο πρέπει να χρησιμοποιείται με προσοχή κατά την γαλουχία.

INTERLEUKIN-2, PROLEUKIN

ALMOTRIPTAN

Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία ή ξηροστομία.

Το φάρμακο πρέπει να λαμβάνεται με προσοχή κατά την περίοδο της γαλουχίας.

Δεν συνιστάται η ταυτόχρονη πρόσληψη αλκοόλ.

AXERT

ALUMINIUM HYDROXIDE

Το φάρμακο (σε μορφή δισκίου) θα πρέπει να λαμβάνεται 1 ώρα μετά το γεύμα και να μασιέται καλά.

Αν ο ασθενής παίρνει συμπληρώματα σιδήρου, φωσφόρου ή φολλικού οξέος, θα πρέπει να λαμβάνονται 2 ώρες πριν ή μετά το φάρμακο, γιατί αυτό προκαλεί μείωση της απορρόφησης τους από τον οργανισμό.

DI-GEL, GELUSIL, MAALOX, MAALOX PLUS, MYLANTA

AMIKACIN SULFATE

Έχει παρατηρηθεί ότι το φάρμακο αυξάνει το αίσθημα της δίψας.

Ο ασθενής θα πρέπει να πίνει τουλάχιστον 8 ποτήρια νερό (ή άλλα υγρά) καθημερινά, εκτός εάν αυτό αντισταθεί στις οδηγίες του ιατρού.

AMIKIN

AMILORIDE

Μελέτες έδειξαν ότι μπορεί να προκαλέσει υπονατριαιμία, υποκαλιαιμία ή και ανορεξία.

MIDAMOR

AMPHOTERICIN B

 Συχνά προκαλεί ανορεξία, ναυτία κι έμετο, κοιλιακό άλγος, διάρροια, απώλεια βάρους καθώς και υπομαγνησαιμία.

Η προσθήκη αλατιού στα γεύματα μπορεί να αποτρέψει τον κίνδυνο νεφρικής τοξικότητας.

FUNGIZONE

ATORVASTATIN

 Μελέτες έδειξαν ότι το φάρμακο δεν πρέπει να λαμβάνεται με υψηλές δόσεις νιασίνης, γιατί μπορεί να προκληθεί μυοπάθεια.

 Σύγχρονη χορήγηση του φαρμάκου με χυμό γκράιπ φρουτ πρέπει να αποφεύγεται.

LIPITOR

ATTAPULGITE

 Ενδεχομένως να προκαλέσει διάρροια κι έτσι να αυξηθούν οι ανάγκες του οργανισμού σε υγρά και ηλεκτρολύτες.

DONNAGEL, KAOPECTATE

AZIDOTHYIMIDINE

 Το φάρμακο προκαλεί ανορεξία, ναυτία κι έμετο.

AZT, RETROVIR

BECLOMETASONE DIPROPIONATE

 Έρευνες έδειξαν ότι το φάρμακο επηρεάζει τη γεύση σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% συγκριτικά με placebo. Ακόμη μπορεί να επιφέρει ναυτία, έμετο, πονόλαιμο.

BECONASE, VANCENASE, VANCERIL

BENAZEPRIL HCL

 Ο ασθενής θα πρέπει να πίνει αρκετή ποσότητα νερού (ή άλλα υγρά) καθημερινά, εκτός εάν αυτό αντιτίθεται στις οδηγίες του ιατρού.

 Ο ιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα πτωχή σε νάτριο και περιορισμένων θερμίδων. Να μην προστίθεται αλάτι στο φαγητό.

Να αποφεύγεται η κατανάλωση γλυκύριζας. Η γλυκύριζα χρησιμοποιείται συνήθως σε καραμέλες. Περίπου 100 γραμμάρια γλυκύριζας μπορεί να αυξήσουν τη συγκέντρωση της κορτιζόλης στο αίμα. Επίσης αυξάνουν την απορρόφηση του νατρίου, την αποβολή του καλίου (υποκαλιαιμία) και την αρτηριακή πίεση. Έτσι λειτουργούν ως ανταγωνιστές της δράσης των διουρητικών και των αντιυπερτασικών. Η υποκαλιαιμία μπορεί να αυξήσει την δραστηριότητα κάποιων φαρμάκων.

BENAZEPRIL HCL, LOTENSIN

BENZATROPINE

 Συχνά εμφανίζονται προβλήματα ξηροστομίας ή/και δυσκοιλιότητας.

 Το φάρμακο θα πρέπει να χορηγείται μετά από το γεύμα ή μαζί με αυτό προκειμένου να αποφευχθούν γαστρεντερικές διαταραχές.

COGENTIN

BETHANECHOL

 Το φάρμακο θα πρέπει να χορηγείται μια ώρα πριν ή δύο ώρες μετά από το γεύμα προκειμένου να αποφευχθούν γαστρεντερικές διαταραχές.

 Το φάρμακο πρέπει να αποφεύγεται κατά την περίοδο της κύησης και της γαλουχίας.

URECHOLINE, MYOTONACHOL

BICALUTAMIDE

 Το φάρμακο προκαλεί ανορεξία, ναυτία κι έμετο. Ενδεχομένως απώλεια βάρους.

 Δεν συνιστάται η ταυτόχρονη πρόσληψη αλκοόλ.

BICALUTAMIDE, CASODEX

BISOPROLOL FUMARATE

 Ο ιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα πτωχή σε νάτριο και περιορισμένων θερμίδων. Να μην προστίθεται αλάτι στο φαγητό. Σε διαβητικούς ασθενείς, μπορεί να προκαλέσει σημάδια υπογλυκαιμίας.

ZEBETA, ZIAC

BLEOMYCIN

 Οι ασθενείς συχνά παραπονούνται για στοματικά έλκη και έμετους καθώς και μειωμένη ποσότητα προσλαμβανόμενης τροφής.

BLENOXANE

BUMETANIDE

 Το φάρμακο θα πρέπει να λαμβάνεται μαζί με το γεύμα προκειμένου να αποφευχθούν γαστρεντερικές διαταραχές.

BUMEX

BUPROPION HCL

 Το φάρμακο θα πρέπει να λαμβάνεται μαζί με το γεύμα προκειμένου να αποφευχθούν γαστρεντερικές διαταραχές.

 Ανορεξία, μείωση βάρους ή και αντίθετα αποτελέσματα(↑ όρεξης, ↑ βάρους)

 Αποφυγή αλκοόλ

WELLBUTRIN, ZYBAN

BUSULFAN

 Το φάρμακο να λαμβάνεται με άδειο στομάχι προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος ναυτίας / έμετου.

 Ανορεξία, απώλεια βάρους.

MYLERAN

BUTALAMINE

 Το φάρμακο θα πρέπει να λαμβάνεται μαζί με το γεύμα προκειμένου να αποφευχθούν γαστρεντερικές διαταραχές.

 Αποφυγή αλκοόλ

 Δυσπεψία, ναυτία, έμετος.

FIORICET, FIORINAL

CABERGOLINE

 Υπόταση, ζάλη, ναυτία, κοιλιακό άλγος, έμετος.

Πριν τη χορήγηση πρέπει ν' αποκλειστεί το ενδεχόμενο της εγκυμοσύνης. Επίσης η σύλληψη θα πρέπει ν' αποφεύγεται για διάστημα τουλάχιστον ενός μηνός απο την διακοπή του φαρμάκου.

DOSTINEX

CALCIFEDIOL

 Η υπερβιταμίνωση D μπορεί να προκαλέσει ανορεξία, έμετους, δίψα, πολυουρία, έντονη εφίδρωση.

DEDROGYL

CALCITONIN

Να αποφεύγεται η χορήγηση σε κύηση και γαλουχία.

 Ναυτία, έμετος, δυσάρεστη γεύση.

CIBACALCIN, CALCO, CALSYNAR, GENEALCIN, MIACALCIN, NYLEX, OSTICALCIN, OSTIFIX, OSTOSALM, TONOCALCIN, TOSICALCIN, UCECAL

CANDESARTAN CILEXETIL

 Ο γιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα φτωχή σε νάτριο και ίσως και σε θερμίδες.

 Να αποφεύγεται η κατανάλωση γλυκύριζας. Η γλυκύριζα χρησιμοποιείται συνήθως σε καραμέλες. Περίπου 100 γραμμάρια γλυκύριζας μπορεί να αυξήσουν τη συγκέντρωση της κορτιζόλης στο αίμα. Επίσης αυξάνουν την απορρόφηση του νατρίου, την αποβολή του καλίου (υποκαλιαιμία) και την αρτηριακή πίεση. Έτσι λειτουργούν ως ανταγωνιστές της δράσης των διουρητικών και των αντιυπερτασικών. Η υποκαλιαιμία μπορεί να αυξήσει την δραστικότητα κάποιων φαρμάκων.

ATACAND

CAPECITABINE

 Να πίνεται με νερό μέσα σε μισή ώρα από το τέλος του γεύματος.

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ανορεξία, ναυτία, έμετο, δυσπεψία, στοματίτιδα.

 Να αποφεύγεται η χορήγηση του κατά την κύηση και τη γαλουχία.

XELODA

CARBIDOPA

 Ανορεξία, ναυτία, έμετοι, δυσφαγία, κοιλιακά άλγη, πολυουρία.

SINEMET, ZIMOX

CARBIMAZOLE

Κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης η δόση τους πρέπει να μειώνεται στο μέγιστο δυνατό για την αποφυγή βλάβης του εμβρύου (πρόκληση υποθυρεοειδισμού ή βρογχοκήλης).

THYROSTAT

CARMUSTINE

Δύο ώρες περίπου μετά την χορήγηση μπορεί να εμφανισθούν ναυτία κι έμετοι που διαρκούν 4-6 ώρες.

BICNU, BMS

CARVEDILOL

Να λαμβάνεται μαζί με το φαγητό για να μειωθεί ο κίνδυνος ορθοστατικής υπότασης.

Ο γιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα φτωχή σε νάτριο και ίσως και σε θερμίδες.

Γαστρεντερικές διαταραχές: ναυτία, έμετος, διάρροια.

Να αποφεύγεται η κατανάλωση γλυκύριζας. Η γλυκύριζα χρησιμοποιείται συνήθως σε καραμέλες. Περίπου 100 γραμμάρια γλυκύριζας μπορεί να αυξήσουν τη συγκέντρωση της κορτιζόλης στο αίμα. Επίσης αυξάνουν την απορρόφηση του νατρίου, την αποβολή του καλίου (υποκαλιαιμία) και την αρτηριακή πίεση. Έτσι λειτουργούν ως ανταγωνιστές της δράσης των διουρητικών και των αντιυπερτασικών. Η υποκαλιαιμία μπορεί να αυξήσει την δραστικότητα κάποιων φαρμάκων.

COREG

CEFAMANDOLE

 Να αποφεύγεται η κατανάλωση οινοπνεύματος γιατί υπάρχει κίνδυνος εμφάνισης συνδρόμου όμοιου μ' εκείνο της δισουλφιράμης

 Προσοχή στη γαλουχία: το φάρμακο απεκκρίνεται στο μητρικό γάλα.

MANDOKEF

CEFAPIRIN

 Να αποφεύγεται η κατανάλωση οινοπνεύματος γιατί υπάρχει κίνδυνος εμφάνισης συνδρόμου όμοιου μ' εκείνο της δισουλφιράμης

 Προσοχή στη γαλουχία: το φάρμακο απεκκρίνεται στο μητρικό γάλα.

CEFATREX

CEFATRIZINE

 Να αποφεύγεται η κατανάλωση οινοπνεύματος γιατί υπάρχει κίνδυνος εμφάνισης συνδρόμου όμοιου μ' εκείνο της δισουλφιράμης

 Προσοχή στη γαλουχία: το φάρμακο απεκκρίνεται στο μητρικό γάλα.

GERTEMYCIN, ANFAGLADIN, AXELORAX, BANADROXIN, CEFATRIZINE, CEFTAZIN, CETRIZIN, ZIRENOL, IZERIN, KENTACEF, KLEVASIN, LIAMYCIN, LIFEROST, LINGOPEN, MEKAN, NIBOCIN, NORTHIRON, PHACOBiotic, RELYOVIx, SPECICEF-N, TEDOSIN, TRIXILAN, VAGOTROSIN.

CEFETAMET

 Ναυτία, έμετος, διάρροια, αδυναμία, κόπωση

Δεν υπάρχουν δεδομένα που ν' αφορούν την επίδραση του φαρμάκου στην εγκυμοσύνη ή τη γαλουχία. Καλό θα είναι πάντως να αποφεύγεται

CLOBOCEF

CEFTAZIDIME

Να αποφεύγεται η κατανάλωση οινοπνεύματος γιατί υπάρχει κίνδυνος εμφάνισης συνδρόμου όμοιου μ' εκείνο της δυσουλφιράμης

Προσοχή στη γαλουχία: το φάρμακο απεκκρίνεται στο μητρικό γάλα.

FTAZIDIME, SOLVETAN

CEFTIBUTEN

Ναυτία, έμετος, διάρροια, ζάλη, κεφαλαλγία

Να αποφεύγεται η κατανάλωση οινοπνεύματος γιατί υπάρχει κίνδυνος εμφάνισης συνδρόμου όμοιου μ' εκείνο της δυσουλφιράμης

CAEDAX

CEFTRIAZONE

Να αποφεύγεται η κατανάλωση οινοπνεύματος γιατί υπάρχει κίνδυνος εμφάνισης συνδρόμου όμοιου μ' εκείνο της δυσουλφιράμης

Προσοχή στη γαλουχία: το φάρμακο απεκκρίνεται στο μητρικό γάλα.

TRAVILAN, AZATYL, FARCEF, LABILEX, ROCHEPHIN, VERACOL

CELECOXIB

 Πολύ λιπαρά γεύματα καθυστερούν την αύξηση της συγκέντρωσης του φαρμάκου στο αίμα, αλλά αυξάνουν την συνολική απορρόφησή του.

 Δυσπεψία, κοιλιακό άλγος, αύξηση βάρους, διάρροια.

 Το κάπνισμα αυξάνει τον κίνδυνο γαστρορραγίας.

CELEBREX

CHLOROQUINE

 Το φάρμακο θα πρέπει να χορηγείται μετά απο το γεύμα ή μαζί με αντιόξινα προκειμένου να αποφευχθούν γαστρεντερικές διαταραχές.

CHLORZOXAZONE

 Το φάρμακο θα πρέπει να λαμβάνεται μαζί με το γεύμα προκειμένου να αποφευχθούν γαστρεντερικές διαταραχές. Το χάπι μπορεί να θρυμματιστεί και να αναμιχθεί με κάποιο υγρό ή με το φαγητό.

 Δυσπεψία, ναυτία, έμετος, διάρροια ή δυσκοιλιότητα.

 Να αποφεύγεται η κατανάλωση οινοπνεύματος.

 Να χορηγείται με προσοχή κατά τη γαλουχία.

PARAFON FORTE

CHOLESTYRAMINE

 Να λαμβάνεται πριν το γεύμα. Το φάρμακο σε μορφή σκόνης θα πρέπει να αναμιγνύεται με νερό ή αναψυκτικό χωρίς ανθρακικό ή με χυμό φρούτου. Τα συμπληρώματα βιταμινών θα πρέπει να λαμβάνονται τουλάχιστον 1 ώρα πριν ή 4 ώρες μετά το φάρμακο.

 Ο γιατρός ίσως συστήσει δίαιτα φτωχή σε λίπος και θερμίδες και πλούσια σε φυτικές ίνες και αυξημένη πρόσληψη υγρών.

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει μείωση στην απορρόφηση του λίπους, του ασβεστίου, του σιδήρου, του ψευδαργύρου, του μαγνησίου, καθώς και των λιποδιαλυτών βιταμινών (A, D, E, K).

 Να χορηγείται με προσοχή κατά τη γαλουχία. Η μειωμένη απορρόφηση βιταμινών μπορεί να προκαλέσει μείωση στις βιταμίνες που περιέχονται στο μητρικό γάλα.

QUESTRAN

CILOSTAZOL

 Να λαμβάνεται μισή ώρα πριν ή δύο ώρες μετά το πρωινό και το δείπνο.

 Γεύμα πλούσιο σε λιπαρά αυξάνει την απορρόφηση του φαρμάκου.

 Φλαβονοειδή που περιέχονται στον χυμό γκραιήπ φρουτ αναστέλλουν την δράση των κυτοχρωμικών ενζύμων P450 3A4, με αποτέλεσμα μειωμένο μεταβολισμό του φαρμάκου και αυξημένη βιοδιαθεσιμότητα. Συνιστάται αποφυγή της κατανάλωσης χυμού γκραιήπ φρουτ.

 Να αποφεύγεται κατά την εγκυμοσύνη και τη γαλουχία.

PLETAL

CINNARIZINE

 Ξηροστομία, γαστρεντερικές διαταραχές

 Ν' αποφεύγεται κατά την εγκυμοσύνη-γαλουχία

DEROZIN GAP, STUGERON

CISPLATIN

 Πολύ συχνά εμφανίζονται ναυτία κι έμετοι. Ακόμα ανορεξία και ηλεκτρολυτικές διαταραχές (μείωση ασβεστίου, νατρίου, καλίου, φωσφόρου).

CISPLATIN, CISPLATYL, PLATAMINE, PLATINOL, PLATOSIN

CITALOPRAM

 Ναυτία, έμετοι, ξηροστομία

 Το φάρμακο εμφανίζει ήπια συνεργική δράση με το οινόπνευμα.

SEROPRAM

CLADRIBINE

 Πεπτικές διαταραχές (ναυτία, έμετοι, κοιλιακά άλγη)

 Ν' αποφεύγεται η εγκυμοσύνη κατά τη διάρκεια της χορήγησης. Σε περίπτωση εγκυμοσύνης να σταθμιστεί η προβλεπόμενη ωφελιμότητα με τους κινδύνους τυχόν τερατογένεσεως. Να αποφεύγεται κατά τον θηλασμό.

LEUSTATIN

CLEMASTINE

 Το φάρμακο θα πρέπει να λαμβάνεται μαζί με το γεύμα προκειμένου να αποφευχθούν γαστρεντερικές διαταραχές.

 Ανορεξία, ξηροστομία, ναυτία, έμετος, διάρροια.

 Να αποφεύγεται η κατανάλωση αλκοόλ.

TAVIST

CLOBAZAM

 Η κατασταλτική δράση του φαρμάκου επιτείνεται από το οινόπνευμα. Επίσης το αλκοόλ παρατείνει σημαντικά τη διάρκεια δράσης του φαρμάκου. Συνίσταται η αποφυγή του οινοπνεύματος κατά τη διάρκεια της θεραπείας.

 Το φάρμακο πρέπει ν'αποφεύγεται στην εγκυμοσύνη (ιδίως στο πρώτο και τρίτο τρίμηνο), στον τοκετό (κίνδυνος επιπλοκών στο νεογνό) και στη γαλουχία.

FRISIUM

CLOFIBRATE

 Ναυτία, έμετος.

 Γεύμα πλούσιο σε λιπαρά αυξάνει την απορρόφηση του φαρμάκου.

ATROMID

CLOMETHIAZOLE

 Η κατασταλτική δράση του φαρμάκου επιτείνεται απο το οινόπνευμα.

 Το φάρμακο πρέπει ν' αποφεύγεται στην εγκυμοσύνη (ιδίως στο πρώτο και τρίτο τρίμηνο) και στο θηλασμό.

HEMINEVRIN

CODEINE

 Το φάρμακο θα πρέπει να λαμβάνεται μαζί με το γεύμα ή με γάλα προκειμένου να αποφευχθούν γαστρεντερικές διαταραχές.

 Ναυτία, έμετοι, δυσκοιλιότητα, ανορεξία. Καθυστερεί την πέψη.

 Με το οινόπνευμα υπάρχει αυξημένος κίνδυνος αναπνευστικής καταστολής, υπότασης, καταστολής του Κ.Ν.Σ.

MONGOL

COLESTIPOL

 Η πρόσληψη του φαρμάκου για μεγάλο χρονικό διάστημα οδηγεί σε ανεπάρκεια των λιποδιαλυτών βιταμινών, συμπεριλαμβανομένου και του β-καροτενίου, λόγω δυσασορρόφησης.

CYCLOPHOSPHAMIDE

 Το φάρμακο να λαμβάνεται με άδειο στομάχι. Αν εμφανιστούν γαστρεντερικές διαταραχές, να λαμβάνεται μαζί με τα γεύματα.

H₂O Συνίσταται αυξημένη πρόσληψη υγρών πριν τη χορήγηση του φαρμάκου και μετά από αυτή για 72 ώρες (2-3 λίτρα/ ημέρα).

 Μπορεί να προκαλέσει εμετό, διάρροια, ανορεξία και απώλεια βάρους.

CYTOXAN, NEOSAR

CYCLOSERINE

 Συνίσταται η αποφυγή του οινοπνεύματος κατά τη διάρκεια της θεραπείας.

SEROMYCIN, D-CYCLOSERINE

CYPROHEPTADINE

 Το φάρμακο θα πρέπει να λαμβάνεται μαζί με το γεύμα ή με γάλα προκειμένου να αποφευχθούν γαστρεντερικές διαταραχές.

 Μπορεί να προκαλέσει αυξημένη όρεξη και αύξηση βάρους.

 Συνίσταται η αποφυγή του οινοπνεύματος κατά τη διάρκεια της θεραπείας.

 Απαγορεύεται η χορήγηση του κατά τη γαλουχία

PERIACTIN

CYPROTERONE ACETATE

 Χρόνια λήψη οινοπνεύματος μειώνει τη δραστηριότητα του φαρμάκου

ANDROCUR

CYTARABINE

 Ανορεξία ναυτία κι έμετοι, κοιλιακά άλγη, διάρροια, στοματίτιδα (κυρίως μετά απο ταχεία ενδοφλέβια έγχυσή του).

ARACYTIN

DACARBAZINE

 Ναυτία κι έμετοι συνήθως 1-3 ώρες μετά τη χορήγηση, διάρκειας 1-12 ωρών.

DETICENE

DACTINOMYCIN

 Μπορεί να προκαλέσει ναυτία, εμετό, διάρροια και στοματίτιδα.

COSMEGEN

DAPSONE

 Να αποφεύγεται η χορήγηση του κατα την κύηση (υπάρχουν ενδείξεις τερατογόνου δράσης στα πειραματόζωα). Εκκρίνεται στο μητρικό γάλα και μπορεί να προκαλέσει κυάνωση στο θηλάζον βρέφος.

DAPSONE

DEMECLOCYCLINE HYDROCHLORIDE

 Γαστρεντερικές διαταραχές (ανορεξία, ναυτία, έμετοι, διάρροια).

 Τα αντιόξινα που περιέχουν αργίλιο, μαγνήσιο, ασβέστιο, άλατα σιδήρου καθώς και τροφές (ιδιαιτέρως γαλακτοκομικά προϊόντα), αναστέλλουν την απορρόφησή του

 Να αποφεύγεται η χρήση του κατά τη γαλουχία(αποβάλλεται με το μητρικό γάλα).

DESIPRAMINE

 Το φάρμακο θα πρέπει να λαμβάνεται μαζί με το γεύμα προκειμένου να αποφευχθούν γαστρεντερικές διαταραχές.

 Συνίσταται περιορισμός της καφεΐνης.

 Αυξημένη όρεξη κυρίως για γλυκά και αύξηση βάρους. Ξηροστομία, ναυτία, έμετος.

NORPRAMIN

DIACETYL RHEINE

 Οι κάψουλες κατά προτίμηση πρέπει να λαμβάνονται στη μέση των γευμάτων.

 Πιθανόν να εμφανιστούν κοιλιακό άλγος, διάρροια

DICLOXACILLIN

 Η απορρόφηση του φαρμάκου επηρεάζεται από την ταυτόχρονη λήψη τροφής γιατί πρέπει να χορηγείται σε κενό στομάχι (1 ώρα προ του γεύματος ή 2 ώρες μετά).

DICLOCIL, DYNAPEN

DIDANOSINE

 Η απορρόφηση του φαρμάκου ελαττώνεται από την ταυτόχρονη λήψη τροφής γιαυτό πρέπει να λαμβάνεται τουλάχιστον 30 λεπτά πριν από το γεύμα.

 Πιθανόν να εμφανιστούν ναυτία, έμετοι, διάρροια.

VIDEX

DIGOXIN

 Η ναυτία κι η ανορεξία που εμφανίζονται από τη χρήση του φαρμάκου οδηγούν σε μειωμένη πρόσληψη τροφής και απώλεια βάρους.

LANOXIN

DIMENHYDRINATE

 Το φάρμακο να λαμβάνεται με τροφή ή νερό για να μειωθούν οι γαστρεντερικές διαταραχές. Για την αντιμετώπιση της ναυτίας, να λαμβάνεται 1-2 ώρες πριν το ταξίδι.

 Να αποφεύγεται η κατανάλωση αλκοόλ γιατί ενισχύει την κατευναστική του δράση.

DRIMEN, TRAVELGUM, VOMEX-A, DRAMAMINE

DIMETINDENE

 Να αποφεύγεται η κατανάλωση αλκοόλ γιατί ενισχύει την κατευναστική του δράση.

FENISTIL

DIPHENOXYLATE

 Το φάρμακο να λαμβάνεται με τροφή αν εμφανιστούν γαστρεντερικές διαταραχές.

 Ξηροστομία, ανορεξία, διάρροια.

LOMOTIL, LONOX

DIPYRONE

 Πρέπει να αποφεύγεται η ταυτόχρονη λήψη του φαρμάκου με οиноπνευματώδη ποτά

AFERBIN

DISULFIRAM

 Να αποφεύγεται η κατανάλωση αλκοόλ γιατί έχει ως αποτέλεσμα την εμφάνιση της αντίδρασης της δισουλφιράμης (πονοκέφαλο, ναυτία, έμετο και πόνο στο στήθος.

 Συνίσταται περιορισμός της καφεΐνης. Το φάρμακο μειώνει το μεταβολισμό της καφεΐνης και αυξάνει τα αποτελέσματά της.

ANTABUSE

DOCUSATE SODIUM

 Η υγρή μορφή του φαρμάκου να αναμιγνύεται με μισό ποτήρι γάλα ή χυμό για να επιτυγχάνεται καλύτερη γεύση.

 Ο γιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα πλούσια σε φυτικές ίνες και αυξημένη πρόσληψη υγρών (1500-2000 ml/ημέρα) προκειμένου ν’

αποφευχθεί η δυσκοιλιότητα. Το φάρμακο μεταβάλλει την απορρόφηση νερού και ηλεκτρολυτών από το έντερο.

COLACE

DONEPEZIL

 Ναυτία, έμετοι, διάρροια

 Το οινόπνευμα μειώνει τη δραστηριότητα του φαρμάκου (μειώνει τη στάθμη του στο αίμα)

ARICEPT

DOXAZOCIN

 Ο ιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα πτωχή σε νάτριο και περιορισμένων θερμίδων.

 Συνίσταται προσοχή στην κατανάλωση αλκοόλ.

Να αποφεύγεται η κατανάλωση γλυκύριζας. Η γλυκύριζα χρησιμοποιείται συνήθως σε καραμέλες. Περίπου 100 γραμμάρια γλυκύριζας μπορεί να αυξήσουν τη συγκέντρωση της κορτιζόλης στο αίμα. Επίσης αυξάνουν την απορρόφηση του νατρίου, την αποβολή του καλίου (υποκαλιαιμία) και την αρτηριακή πίεση. Έτσι λειτουργούν ως ανταγωνιστές της δράσης των διουρητικών και των αντιυπερτασικών. Η υποκαλιαιμία μπορεί να αυξήσει την δραστηριότητα κάποιων φαρμάκων.

CARDURA

EBASTINE

 Αύξηση της όρεξης και παχυσαρκία, ξηρότητα στόματος, διάρροια.

KESTINE

ENCAINIDE

 Μπορεί να εμφανισθεί υπεργλυκαιμία στους διαβητικούς.
Ανορεξία και ναυτία αποτελούν σημάδια τοξικότητας.

ENKAID

ERGOTAMINE TARTRATE

 Ναυτία, έμετοι, διάρροια

ERGOTAMINE TARTRATE, CAFERGOT

ESTRADIOL

 Ναυτία, έμετοι, διάρροια, ανορεξία

PROGYNON

ETACRYNIC ACID

 Υπονατριαιμία, υποκαλιαιμία, υπομαγνησαιμία, απώλεια ασβεστίου

EDECRIN

ETHIONAMIDE

 Ναυτία, έμετοι, ανορεξία, στοματίτιδα, μεταλλική γεύση

TRECTOR

ETRETINATE

 Η απορρόφηση του φαρμάκου αυξάνεται με την ανάμειξη του με γάλα.

 Η εγκυμοσύνη θα πρέπει ν' αποφεύγεται κατά τη διάρκεια της θεραπείας έως και δύο χρόνια μετά τη διακοπή της γιατί είναι αυξημένος ο κίνδυνος της τερατογένεσης.

 Οι ανεπιθύμητες ενέργειες είναι οι ίδιες με τις εκδηλώσεις από υπερβιταμίνωση Α (έμετος, ανορεξία, στοματικά έλκη, διάρροια).

FLUCONAZOLE

 Ναυτία, διάρροια, επιγαστραλγία, μετεωρισμός

 Να αποφεύγεται η χορήγηση του κατά την διάρκεια της κύησης (υπάρχουν ενδείξεις τερατογόνου δράσης στα πειραματόζωα), εκτός των περιπτώσεων βαριών και απειλητικών για τη ζωή της εγκύου λοιμώξεων. Δεν υπάρχουν δεδομένα που ν' αφορούν τη συγκέντρωση του φαρμάκου στο μητρικό γάλα κι επομένως δεν συνίσταται η χρήση του σε θηλάζουσες μητέρες

ZIDONIL, FLUSENIL, FUNGUSTATIN, FUNGUSTERIL, RIFAGEN, STABILANOL, TIERLITE, DIFLUCAN

FLUCYTOSINE

 Το φάρμακο συνίσταται να λαμβάνεται σε κατανεμημένες δόσεις και μετά από λήψη τροφής προκειμένου να περιορισθούν τα επιγαστρικά ενοχλήματα.

 Ναυτία, έμετος, διάρροια

FLUCYTOSINE

FLUDROCORTISONE

 Προβλήματα που μπορεί να προκληθούν από την αλατοκορτικοειδή δράση του φαρμάκου είναι: κατακράτηση νατρίου, ανάπτυξη οιδήματος, υποκαλιαιμία. Πρέπει ν' αποφεύγεται η προσθήκη αλατιού στο φαγητό.

 Το αλκοόλ ενισχύει την ελκογόνο δράση του φαρμάκου, γι' αυτό θα πρέπει ν' αποφεύγεται.

FLORINEF

FLUNITRAZEPAM

 Τα επίπεδα του φαρμάκου στον ορό αυξάνονται σημαντικά, όταν την ενδοφλέβια χορήγηση ακολουθεί γεύμα πλούσιο σε λιπαρά. Το φαινόμενο αποδίδεται σε εντεροηπατικό κύκλο του φαρμάκου. Η σύνδεση με τις πρωτεΐνες του πλάσματος δεν μεταβάλλεται.

 Η καφεΐνη ανταγωνίζεται την δράση των βενζοδιαζεπινών στο κεντρικό νευρικό σύστημα. Έτσι, ανάλογα με την δόση της καφεΐνης και του φαρμάκου, μπορεί να εμφανιστεί μικρότερη ηρεμιστική και αγχολυτική δράση, αλλά και ελαττωμένη πνευματική εγρήγορση και υπνηλία.

 Δεν ενδείκνυται λήψη τροφής πλούσιας σε λιπαρά μετά από χορήγηση διαζεπάμης, λόγω αυξημένου κινδύνου εμφάνισης ληθαργικών, κατασταλτικών φαινομένων.

 Επίσης, αυξημένη δράση του φαρμάκου εμφανίζεται όταν ο ασθενής καταναλώνει χυμό γκράιπ φρουτ, διότι τα φλαβονοειδή που περιέχονται αναστέλλουν την δράση των κυτοχρωμικών ενζύμων P450 3A4, με αποτέλεσμα μειωμένο μεταβολισμό του φαρμάκου.

 Θα πρέπει να αποφεύγεται η λήψη αλκοόλ, διότι αυξάνονται τα επίπεδα του φαρμάκου στο πλάσμα, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα αυξημένη

καταστολή του κεντρικού νευρικού συστήματος (κίνδυνος καταστολής της αναπνοής, μειωμένη ικανότητα χειρισμού μηχανημάτων κ.α.).

HIPNOSENTON, ILMAN, NEO NIFALIUM, VULBEGAL

FLUOROURACIL

 Συνήθως εμφανίζεται ανορεξία, ναυτία, εμετός. Σπανιότερα, στοματίτιδα, οισοφαγίτιδα, διάρροια.

FLUORO-URACIL, FLUOROURACIL, FLUROBLASTIN

FLUPHENAZINE

 Αυξημένη όρεξη. Αν ο ασθενής έχει ελεύθερη πρόσβαση στα τρόφιμα αυτό μπορεί να οδηγήσει σε ανεξέλεγκτη αύξηση βάρους και κατά συνέπεια σε παχυσαρκία.

PROLIXIN

FLURAZEPAM

 Το αλκοόλ ενισχύει τυχόν συμπτώματα υπνηλίας που μπορεί να προκληθούν από αυτό το φάρμακο

 Οι μικρές ποσότητες του φαρμάκου που ανιχνεύονται στο μητρικό γάλα δεν καθιστούν τον θηλασμό επικίνδυνο για τα βρέφη.

DALMANE

FOTEMUSTINE

 Ναυτία, εμετός, διάρροια, κοιλιακά άλγη.

Να αποφεύγεται κατά την εγκυμοσύνη και το θηλασμό

MUPHORAN

FUROSEMIDE

Συχνά εμφανίζεται υπονατριαιμία, υποκαλιαιμία, υπομαγνησαιμία και απώλεια ασβεστίου.

LASIX

GABAPENTIN

Ναυτία, εμετός, δυσπεψία, ανορεξία

Τα συμπληρώματα μαγνησίου θα πρέπει να λαμβάνονται με διαφορά τουλάχιστον 2 ωρών από τη λήψη του φαρμάκου.

Συνεργική δράση με το οινόπνευμα. Να μην καταναλώνεται αλκοόλ όταν χορηγείται το φάρμακο.

Θα πρέπει ν' αποφεύγεται η χορήγηση του φαρμάκου στην κύηση και τη γαλουχία.

NEURONTIN

GALANTAMINE

Το φάρμακο είναι προτιμότερο να λαμβάνεται μαζί με το πρωινό ή το απογευματινό γεύμα.

Συνίσταται αυξημένη πρόσληψη υγρών προκειμένου ν' αποφευχθεί η ναυτία κι ο έμετος.

 Ανορεξία, απώλεια βάρους, ναυτία, έμετος, διάρροια.

REMINYL

GLIBENCLAMIDE

 Αίσθημα γαστρικού φόρτου, επιγαστραλγία, ναυτία, εμετός

 Η κατανάλωση οиноπνευματωδών μπορεί να επιφέρει αντίδραση τύπου δισουλφιράμης: Γαστρικές διαταραχές, κοιλιακά άλγη, κεφαλαλγία, εφίδρωση, ερυθρότητα προσώπου, ιλίγγους, τάση για εμετό.

 Το φάρμακο συνήθως χορηγείται σε μια ή δύο λήψεις στη διάρκεια ή μετά τα γεύματα. Στην αρχή της θεραπείας εμφανίζονται συχνά υπογλυκαιμίες, ιδιαίτερα όταν τα γεύματα δεν είναι επαρκή.

 Σε περίπτωση υπογλυκαιμίας, ο ασθενής θα πρέπει να πιεί έναν χυμό φρούτων, ή να καταναλώσει μια τροφή που να περιέχει ζάχαρη (όχι υποκατάστατο), και να ειδοποιηθεί ο ιατρός.

DAONIL, DEROCTYL, EUGLYKON

GLICLAZIDE

 Η κατανάλωση οиноπνευματωδών μπορεί να επιφέρει αντίδραση τύπου δισουλφιράμης: Γαστρικές διαταραχές, κοιλιακά άλγη, κεφαλαλγία, εφίδρωση, ερυθρότητα προσώπου, ιλίγγους, τάση για εμετό.

 Σε περίπτωση υπογλυκαιμίας, ο ασθενής θα πρέπει να πιει έναν χυμό φρούτων, ή να καταναλώσει μια τροφή που να περιέχει ζάχαρη (όχι υποκατάστατο), και να ειδοποιηθεί ο ιατρός.

DIAMICRON

GLIMEPIRIDE

 Το φάρμακο είναι προτιμότερο να λαμβάνεται μαζί με το πρώτο γεύμα της ημέρας.

 Να αποφεύγεται το αλκοόλ.

AMARYL

GUANETHIDINE

 Μπορεί να προκαλέσει αύξηση βάρους η οποία να οφείλεται σε οίδημα.

ISMELIN

GUANFACINE

 Το φάρμακο είναι προτιμότερο να λαμβάνεται προ του ύπνου.

 Ο γιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα φτωχή σε νάτριο. Να μην προστίθεται αλάτι στο φαγητό.

 Μπορεί να προκαλέσει ξηροστομία, δυσκοιλιότητα, ναυτία.

Να αποφεύγεται η κατανάλωση γλυκύριζας

TENEX

HYDRALAZINE

 Η απορρόφηση του φαρμάκου αυξάνεται με την ταυτόχρονη πρόσληψη τροφής.

Να αποφεύγεται η κατανάλωση γλυκύριζας (licorice)

- Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει περιφερική νευροπάθεια λόγω έλλειψης βιταμίνης B6. Ο γιατρός μπορεί να προτείνει συμπλήρωμα της βιταμίνης.

APRESOLIDE

HYDROXYCHLOROQUINE

- Το φάρμακο ενδεχομένως να προκαλέσει γαστρεντερικές διαταραχές (διάρροια, ναυτία, επιγαστραλγία, εμετό)
- Το φάρμακο πρέπει να λαμβάνεται μαζί με τα γεύματα προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος γαστρεντερικών διαταραχών.

Θα πρέπει να αποφεύγεται κατά την κύηση και τη γαλουχία.

PLAQUENIL

HYDROXYZINE

- Ξηρότητα στόματος, δυσκοιλιότητα
- Απαγορεύεται η ταυτόχρονη λήψη αλκοόλ γιατί ενισχύει τη δράση του φαρμάκου στο Κ.Ν.Σ. κι αυξάνει ο κίνδυνος ανεπιθύμητων ενεργειών.

ATARAX, IREMOFAR

IMATINIB MESYLATE

- Το φάρμακο πρέπει να λαμβάνεται μαζί με τροφή κι ένα μεγάλο ποτήρι νερό προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος γαστρεντερικών διαταραχών.
- Ανορεξία, αύξηση βάρους, ναυτία, έμετος, διάρροια.

GLEEVEC

IMIPENEM

 Οι ανεπιθύμητες ενέργειες αφορούν κυρίως το γαστρεντερικό, όπως εμετούς και διάρροια.

PRIMAXIN

ISOETHARINE

 Το φάρμακο περιέχει θείο και μπορεί να προκαλέσει οξεία αλλεργική αντίδραση σε άτομα ευαίσθητα σ' αυτό.

ISOETHARINE HCL, DEY-LUTE

LACTULOSE

 Να λαμβάνεται μαζί με χυμό ή γάλα ή νερό ή γλυκιά τροφή προκειμένου να βελτιωθεί η γεύση του.

 Κοιλιακή δυσφορία, μετεωρισμός, ερυγές, ναυτία, εμετοί, διάρροιες (σε μεγάλες δόσεις), δυσκοιλιότητα και σπανίως μικρή απώλεια βάρους (σε μακροχρόνια χορήγηση).

 Ο γιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα πλούσια σε φυτικές ίνες και πολλά υγρά (1500-2000 ml/ημέρα) για ν' αποφευχθεί η δυσκοιλιότητα.

DUPHALAC, PURGOLAC, CEPHULAC, CHRONULAC

LAMIVUDINE

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία, εμετό, ανορεξία, κοιλιακά άλγη.

EPIVIR

LANREOTIDE

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει γαστρεντερικές διαταραχές (διάρροια, ναυτία, επιγαστραλγία, εμετό, ανορεξία) και υπεργλυκαιμία.

SANDOSTATIN

LEFLUNOMIDE

 Ανορεξία, απώλεια βάρους

 Θα πρέπει να αποφεύγεται κατά τη γαλουχία.

ARAVA

LERCANIDIPINE

! Αυξημένη δράση του φαρμάκου εμφανίζεται όταν ο ασθενής καταναλώνει χυμό γκράιηπ φρουτ, διότι τα φλαβονοειδή που περιέχονται αναστέλλουν την δράση των κυτοχρωμικών ενζύμων P450 3A4, με αποτέλεσμα μειωμένο μεταβολισμό του φαρμάκου.

ZANIDIP

LEVOFLOXACIN

 Το φάρμακο να λαμβάνεται με διαφορά τουλάχιστον 2 ωρών από αντιόξινα, συμπληρώματα μαγνησίου, ασβεστίου, σιδήρου, και ψευδαργύρου.

 Ναυτία και διάρροια είναι οι συχνότερες ανεπιθύμητες ενέργειες

Προσοχή στο διαβήτη: μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί η γλυκόζη στο αίμα.

LEVAQUIN

LOMUSTINE

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία, εμετό με έναρξη 3-4 ώρες μετά τη χορήγηση και διάρκεια 24ωρη

CECENU, CINU

LORMETAZEPAM

 Το αλκοόλ ενισχύει τυχόν συμπτώματα υπνηλίας που μπορεί να προκληθούν από αυτό το φάρμακο

 Οι μικρές ποσότητες του φαρμάκου που ανιχνεύονται στο μητρικό γάλα δεν καθιστούν τον θηλασμό επικίνδυνο για τα βρέφη.

LORAMET

LOSARTAN

 Ο γιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα φτωχή σε νάτριο και μειωμένων θερμίδων. Να μην προστίθεται αλάτι στο φαγητό.

 Θα πρέπει ν' αποφεύγεται η χορήγηση του φαρμάκου κατά το 2^ο και 3^ο τρίμηνο της εγκυμοσύνης, καθώς και στη γαλουχία.

Να αποφεύγεται η κατανάλωση γλυκύριζας.

COZAAR, HYZAAR

MEGESTROL ACETATE

 Το φάρμακο πρέπει να λαμβάνεται μαζί με φαγητό προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος γαστρεντερικών διαταραχών.

 Συχνά προκαλεί αύξηση της όρεξης και του βάρους. Ναυτία.

 Απαγορεύεται η χρήση του φαρμάκου κατά την εγκυμοσύνη.

MEGACE

MELOXICAM

 Το φάρμακο πρέπει να λαμβάνεται μαζί με φαγητό προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος γαστρεντερικών διαταραχών.

 Χρειάζεται προσοχή όταν χορηγούνται διεγερτικά του γαστρεντερικού (π.χ. συμπληρώματα Κ) γιατί αυξάνει ο κίνδυνος γαστρεντερικών ενοχλήσεων.

 Να αποφεύγεται η κατανάλωση αλκοόλ.

MOBIC

METHYLCELLULOSE

 Συνίσταται η λήψη του φαρμάκου μαζί με ένα ποτήρι νερό.

 Ο γιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα πλούσια σε φυτικές ίνες και αυξημένη κατανάλωση υγρών (1500-2000 ml/ημέρα) προκειμένου να αποφευχθεί η δυσκοιλιότητα.

CITRUCEL

METHYLPHENIDATE HCL

 Συνίσταται περιορισμός της καφεΐνης.

 Ανορεξία, απώλεια βάρους, μειωμένη ανάπτυξη.

 Να αποφεύγεται η κατανάλωση αλκοόλ.

RITALIN, CONCERTA

MIANSERIN

 Το αλκοόλ ενισχύει τυχόν συμπτώματα υπνηλίας που μπορεί να προκληθούν από αυτό το φάρμακο. Συνιστάται περιορισμός στην κατανάλωση οиноπνευματωδών.

 Έχουν δημοσιευθεί αναφορές σύμφωνα με τις οποίες δίαιτα πλούσια σε φυτικές ίνες μπορεί να μειώσει, ή και να καταργήσει, την αποτελεσματικότητα της θεραπείας με τρικυκλικά αντικαταθλιπτικά (τα φάρμακα στα οποία παρατηρήθηκε το φαινόμενο αυτό είναι η δοξεπίνη και η δεσιπραμίνη).

 Γενικά, τα τρικυκλικά αντικαταθλιπτικά κατανέμονται σε μικρές ποσότητες στο μητρικό γάλα, όμως οι παρασκευαστές συνιστούν αποφυγή αυτών των φαρμάκων κατά τον θηλασμό.

TOLVON

MIGLITOL

 Να λαμβάνεται μαζί με την πρώτη μπουκιά του γεύματος

 Το φάρμακο καθυστερεί την απορρόφηση των δισακχαριτών και των σύνθετων υδρογονανθράκων. Επίσης μειώνεται η απορρόφηση του σιδήρου.

 Κοιλιακό άλγος και διάρροια.

 Συνιστάται περιορισμός της κατανάλωσης του αλκοόλ.

Να αποφεύγεται η γλυκύριζα

GLUSET

MITOTANE

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία, εμετό, διάρροια, ανορεξία, κοιλιακά άλγη.

LYSODREN

MOEXIPRIL

 Να λαμβάνεται με άδειο στομάχι (1 ώρα πριν τα γεύματα)

 Το φαγητό μειώνει την απορρόφηση του φαρμάκου κατά 40-50%

 Ο γιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα φτωχή σε νάτριο και μειωμένων θερμίδων. Να αποφεύγεται η προσθήκη αλατιού στο φαγητό.

 Συνίσταται περιορισμός της κατανάλωσης του αλκοόλ.

UNIVASC, UNIRETIC

MOLINDONE HCL

 Να λαμβάνεται μαζί με το φαγητό ή με 1 ποτήρι γάλα προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος γαστρεντερικών διαταραχών.

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία, εμετό, δυσκοιλιότητα, ξηροστομία, ανορεξία, απώλεια βάρους.

MOBAN

MOLGRAMOSTIM

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία, εμετό, διάρροια, ανορεξία, κοιλιακά άλγη.

LEUKOMAX, MIELOGEN

MONTELUKAST

! Αυξημένη δράση του φαρμάκου εμφανίζεται όταν ο ασθενής καταναλώνει χυμό γκράιπ φρουτ, διότι τα φλαβονοειδή που περιέχονται αναστέλλουν την δράση των κυτοχρωμικών ενζύμων P450 3A4, με αποτέλεσμα μειωμένο μεταβολισμό του φαρμάκου.

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει δυσπεψία.

 Προσοχή κατά τη γαλουχία.

SINGULAIR

NADOLOL

 Συνιστάται λήψη του φαρμάκου συστηματικά με τα γεύματα, ή την ίδια πάντοτε ώρα σε σχέση με αυτά, ούτως ώστε να αποφεύγονται διακυμάνσεις των συγκεντρώσεων του στον οργανισμό.

 Ο γιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα φτωχή σε νάτριο και μειωμένων θερμίδων. Να αποφεύγεται η προσθήκη αλατιού στο φαγητό.

 Οι μικρές ποσότητες του φαρμάκου που ανιχνεύονται στο μητρικό γάλα δεν καθιστούν τον θηλασμό επικίνδυνο για τα βρέφη.

Να αποφεύγεται η γλυκύριζα

CORGARD

NALBUPHINE

 Προτιμάται η λήψη του φαρμάκου με φαγητό. Δεν επιτρέπεται η χορήγηση σε κενό στομάχο.

 Η δυσκοιλιότητα αντιμετωπίζεται με αυξημένη πρόσληψη υγρών.

 Δεν συνιστάται η κατανάλωση οινοπνευματωδών, διότι ενισχύονται κάποιες δράσεις του φαρμάκου, όπως ζάλη, υπνηλία, γαστρικός ερεθισμός.

NUBAIN

NALTREXONE

 Να λαμβάνεται μαζί με το φαγητό προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος γαστρεντερικών διαταραχών.

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία, εμετό, διάρροια, ανορεξία, κοιλιακά άλγη.

 Συνίσταται περιορισμός της κατανάλωσης του αλκοόλ.

NALOREX

NEBIVOLOL

 Συνιστάται λήψη του φαρμάκου συστηματικά με τα γεύματα, ή την ίδια πάντοτε ώρα σε σχέση με αυτά, ούτως ώστε να αποφεύγονται διακυμάνσεις των συγκεντρώσεών του στον οργανισμό.

 Οι μικρές ποσότητες του φαρμάκου που ανιχνεύονται στο μητρικό γάλα δεν καθιστούν τον θηλασμό επικίνδυνο για τα βρέφη.

LOBIVON

NELFINAVIR

 Διάρροια, μετεωρισμός, ναυτία

VIRACEPT

NEVIRAPINE

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία, εμετό, διάρροια, κοιλιακά άλγη.

VIRAMUNE

NEOSTIGMINE

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία, εμετό, διάρροια, κοιλιακά άλγη.

NEOSTIGMINE

NILUTAMIDE

 Απαγορεύεται η κατανάλωση οινοπνευματωδών διότι συχνά εμφανίζεται δυσανεξία.

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία κι εμετό.

ANANDRON

NIRIDAZOLE

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία, εμετό, διάρροια, ανορεξία και κοιλιακούς πόνους.

NIRIDAZOLE

NITRAZEPAM

 Τα επίπεδα του φαρμάκου στον ορό αυξάνονται σημαντικά όταν την ενδοφλέβια χορήγηση ακολουθεί γεύμα πλούσιο σε λιπαρά. Το φαινόμενο αποδίδεται σε εντεροηπατικό κύκλο του φαρμάκου. Η σύνδεση με τις πρωτεΐνες του πλάσματος δεν μεταβάλλεται.

Cof Η καφεΐνη ανταγωνίζεται την δράση των βενζοδιαζεπινών στο κεντρικό νευρικό σύστημα. Έτσι, ανάλογα με την δόση της καφεΐνης και του φαρμάκου, μπορεί να εμφανιστεί μικρότερη ηρεμιστική και αγχολυτική δράση, αλλά και ελαττωμένη πνευματική εγρήγορση και υπνηλία.

 Δεν ενδείκνυται λήψη τροφής πλούσιας σε λιπαρά μετά από χορήγηση νιτραζεπάμης, λόγω αυξημένου κινδύνου εμφάνισης ληθαργικών, κατασταλτικών φαινομένων.

! Επίσης, αυξημένη δράση του φαρμάκου εμφανίζεται όταν ο ασθενής καταναλώνει χυμό γκράιπ φρουτ, διότι τα φλαβονοειδή που περιέχονται αναστέλλουν την δράση των κυτοχρωμικών ενζύμων P450 3A4, με αποτέλεσμα μειωμένο μεταβολισμό του φαρμάκου.

 Θα πρέπει να αποφεύγεται η λήψη αλκοόλ, διότι αυξάνονται τα επίπεδα του φαρμάκου στο πλάσμα, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα αυξημένη καταστολή του κεντρικού νευρικού συστήματος (κίνδυνος καταστολής της αναπνοής, μειωμένη ικανότητα χειρισμού μηχανημάτων κ.α.).

OLANZAPINE

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ξηροστομία, δυσκοιλιότητα, αυξημένη όρεξη και αύξηση βάρους.

 Συνίσταται αποφυγή της κατανάλωσης του αλκοόλ.

ZYPREXA, ZYPREXA ZYDIS

OXATOMIDE

Το φάρμακο προκαλεί αύξηση της όρεξης με αποτέλεσμα πολλές φορές οι ασθενείς να εμφανίζουν αύξηση βάρους.

- Θα πρέπει να αποφεύγεται η λήψη αλκοόλ, διότι αυξάνονται τα επίπεδα του φαρμάκου στο πλάσμα, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα αυξημένη καταστολή του κεντρικού νευρικού συστήματος (κίνδυνος καταστολής της αναπνοής, μειωμένη ικανότητα χειρισμού μηχανημάτων κ.α.).

TINSET

OXYCODONE

- Συνιστάται λήψη του φαρμάκου με τα γεύματα, ή με γάλα έτσι ώστε να αποφεύγονται γαστρεντερικές διαταραχές.

- Όταν το φάρμακο λαμβάνεται με γεύμα πλούσιο σε λιπαρά, τότε η συγκέντρωσή του στο πλάσμα μειώνεται κατά 25%

- Μπορεί να προκαλέσει ναυτία, εμετό, ανορεξία και ξηροστομία.

OXYCONTIN, OXYIR, OXYFAST, ROXICODONE

PANTOPRAZOLE

- Συνιστάται λήψη του φαρμάκου 30-60 λεπτά πριν το γεύμα.

- Το φάρμακο μπορεί να μειώσει την απορρόφηση σιδήρου και βιταμίνης B₁₂.

- Να αποφεύγεται η κατανάλωση αλκοόλ.

PROTONIX

PENICILLAMINE

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει έλλειψη ψευδαργύρου, ανορεξία και απώλεια βάρους. Η πενικιλλαμίνη είναι ανταγωνιστής της βιταμίνης B6.

 Ο γιατρός μπορεί να συστήσει καθημερινό συμπλήρωμα 25 mg βιταμίνης B6.

CUPRIMINE, DEPEN

PHENELZINE

 Να αποφεύγεται η κατανάλωση τυριών ή άλλων τροφίμων πλούσιων σε τυραμίνη, γιατί μπορεί να εμφανισθούν αντιδράσεις τύπου τυραμίνης.

NARDIL

PHENOLPHTHALEIN

 Η υπερβολική χρήση του φαρμάκου μπορεί να προκαλέσει μείωση των επιπέδων του καλίου και δυσαπορρόφηση του από τις τροφές. Συχνά συνοδεύεται από απώλεια βάρους.

CORRECTOL, EX-LAX, FEEN-A-MINT

PHENTERMINE HCL

 Να μην λαμβάνεται πριν τον ύπνο. Καλύτερα να λαμβάνεται πριν το πρωινό ή 1-2 ώρες μετά.

 Συνίσταται αποφυγή της καφεΐνης.

 Μπορεί να προκαλέσει ανορεξία και απώλεια βάρους.

ADIPEX-P, FASTIN, LONAMIN

PRAMIPEXOLE

 Να λαμβάνεται μαζί με φαγητό αν εμφανιστεί ναυτία.

 Ανορεξία, απώλεια βάρους, ναυτία, δυσκοιλιότητα.

MIRAPEX

PRAVASTATIN

 Γεύματα με υψηλή περιεκτικότητα σε φυτικές ίνες ελαττώνουν το απορροφούμενο ποσό του φαρμάκου, μειώνοντας έτσι την αποτελεσματικότητά του. Οι φυτικές ίνες μειώνουν την χοληστερόλη με φυσικό τρόπο διακόπτοντας μερικώς την εντεροηπατική κυκλοφορία.

 Το φάρμακο πρέπει να συγχορηγείται με τροφές που έχουν χαμηλή περιεκτικότητα σε φυτικές ίνες (με κενό στόμαχο, οι συγκεντρώσεις του φαρμάκου που επιτυγχάνονται στο πλάσμα είναι περίπου κατά το 1/3 μικρότερες). Χορηγείται συνήθως με το δείπνο (ή με το πρόγευμα και με το δείπνο), εκτός εάν ο ιατρός συστήσει διαφορετικά.

! Φλαβονοειδή που περιέχονται στον χυμό γκράιπ φρουτ αναστέλλουν την δράση των κυτοχρωμικών ενζύμων P450 3A4 , με αποτέλεσμα μειωμένο μεταβολισμό του φαρμάκου, αυξημένη βιοδιαθεσιμότητα και παράλληλα αυξημένο κίνδυνο πρόκλησης μυοπάθειας ή ραβδομυόλυσης. Ο χυμός γκράιπ φρουτ θα πρέπει να αποφεύγεται.

 Δεν συνιστάται η κατανάλωση οινοπνευματωδών.

MAXUDIN, PRAVACHOL

PREDNISON

 Η χρήση του φαρμάκου συνοδεύεται από αύξηση βάρους είτε λόγω αυξημένης όρεξης, είτε λόγω οιδήματος. Επίσης υπεργλυκαιμία μπορεί να εμφανισθεί τόσο σε διαβητικούς όσο και σε μη διαβητικούς ασθενείς.

 Ο γιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα αυξημένη σε ασβέστιο προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος εμφάνισης οστεοπόρωσης λόγω του φαρμάκου.

DELTASONE, LIQUID PRED, ORASONE

PROBENECID

 Θα πρέπει να αποφεύγεται η λήψη αλκοόλ, διότι μειώνονται τα επίπεδα του φαρμάκου στο πλάσμα, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα την μείωση της δράσης του φαρμάκου

 Συνίσταται αυξημένη πρόσληψη υγρών με τη χορήγηση του φαρμάκου.

 Συχνά προκαλούνται γαστρεντερικές διαταραχές (ανορεξία, ναυτία, εμετός). Αν το φάρμακο δοθεί με δίαιτα που σχετίζεται με αυξημένη παραγωγή ουρικού οξέος ο κίνδυνος νεφροληθίασης είναι πολύ αυξημένος. Τέτοιες δίαιτες είναι πλούσιες σε πουρίνες και πρωτεΐνες.

 Να αποφεύγεται η χορήγηση του κατά την κύηση και τη γαλουχία.

BENEMID

PROBUCOL

 Το φάρμακο πρέπει να συγχρηγείται με τροφές . Η απορρόφηση του είναι καλύτερη όταν δίνεται μετά το φαγητό.

 Μπορεί να προκαλέσει ανορεξία και αναιμία.

LORELCO

PROCAINAMIDE

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ανορεξία, ναυτία κι έμετο. Ο κίνδυνος τοξικότητας είναι μεγαλύτερος σε ηλικιωμένους ασθενείς

PROCAN SR

PROCHLORPERAZINE

 Να λαμβάνεται μαζί με το φαγητό.

 Συνίσταται περιορισμός της καφεΐνης.

 Να αποφεύγεται η κατανάλωση αλκοόλ.

Η χρήση του φαρμάκου αυξάνει τις ανάγκες του οργανισμού για ριβοφλαβίνη και αυξάνει την όρεξη.

COMPAZINE

PROMAZINE

 Δεν συνιστάται η κατανάλωση οиноπνευματωδών, διότι ενισχύεται η κατασταλτική δράση του φαρμάκου. Προσοχή χρειάζεται κυρίως σε οδηγούς αυτοκινήτων, χειριστές μηχανών και γενικώς καταστάσεις που απαιτείται αυξημένη ετοιμότητα κι εγρήγορση.

 Να αποφεύγεται η λήψη του φαρμάκου κατά το πρώτο τρίμηνο της κύησης και τον θηλασμό.

ZULEDINE, LARGACTIL, SOLIDON

PYRIMETHAMINE

 Το φάρμακο αποτελεί ανταγωνιστή του φολλικού οξέος. Έτσι μπορεί να προκαλέσει μεγαλοβλαστική αναιμία που θεραπεύεται με την πρόσληψη φολλικού οξέος.

DARAPRIM

QUAZEPAM

 Τα επίπεδα του φαρμάκου στον ορό αυξάνονται σημαντικά όταν την ενδοφλέβια χορήγηση ακολουθεί γεύμα πλούσιο σε λιπαρά. Το φαινόμενο αποδίδεται σε εντεροηπατικό κύκλο του φαρμάκου. Η σύνδεση με τις πρωτεΐνες του πλάσματος δεν μεταβάλλεται.

 Η καφεΐνη ανταγωνίζεται την δράση των βενζοδιαζεπινών στο κεντρικό νευρικό σύστημα. Έτσι, ανάλογα με την δόση της καφεΐνης και του φαρμάκου, μπορεί να εμφανιστεί μικρότερη ηρεμιστική και αγχολυτική δράση, αλλά και ελαττωμένη πνευματική εγρήγορση και υπνηλία.

 Δεν ενδείκνυται λήψη τροφής πλούσιας σε λιπαρά μετά από χορήγηση κουαζεπάμης, λόγω αυξημένου κινδύνου εμφάνισης ληθαργικών, κατασταλτικών φαινομένων.

 Επίσης, αυξημένη δράση του φαρμάκου εμφανίζεται όταν ο ασθενής καταναλώνει χυμό γκράιπ φρουτ, διότι τα φλαβονοειδή που περιέχονται αναστέλλουν την δράση των κυτοχρωμικών ενζύμων P450 3A4, με αποτέλεσμα μειωμένο μεταβολισμό του φαρμάκου.

 Θα πρέπει να αποφεύγεται η λήψη αλκοόλ, διότι αυξάνονται τα επίπεδα του φαρμάκου στο πλάσμα, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα αυξημένη καταστολή του κεντρικού νευρικού συστήματος (κίνδυνος καταστολής της αναπνοής, μειωμένη ικανότητα χειρισμού μηχανημάτων κ.α.).

DORMYL

QUETIAPINE FUMARATE

 Η λήψη τροφής αυξάνει την απορρόφηση και τη βιοδιαθεσιμότητα του φαρμάκου κατά 15-25%

 Μπορεί να προκαλέσει αυξημένη όρεξη και αύξηση βάρους.

! Η δράση του φαρμάκου αυξάνεται όταν ο ασθενής καταναλώνει χυμό γκράιπ φρουτ, διότι τα φλαβονοειδή που περιέχονται αναστέλλουν την δράση των κυτοχρωμικών ενζύμων P450 3A4, με αποτέλεσμα μειωμένο μεταβολισμό του φαρμάκου.

 Να αποφεύγεται η κατανάλωση αλκοόλ.

SEROQUEL

QUININE

 Να λαμβάνεται με το φαγητό ή μετά από αυτό για να μειωθεί ο κίνδυνος γαστρεντερικών διαταραχών. Να αποφεύγονται τα τρόφιμα ή τα ποτά που περιέχουν κινίνη π.χ. ανθρακούχο νερό.

QUININE

RABEPRAZOL

 Να λαμβάνεται 30-60 λεπτά πριν το φαγητό. Η κάψουλα θα πρέπει να καταπίνεται ολόκληρη χωρίς να μασιέται ή να σπάει.

 Μπορεί να μειωθεί η απορρόφηση σιδήρου και βιταμίνης B12.

ACIPHEX

RAUWOLFIA

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ανορεξία ή κατακράτηση υγρών (οίδημα). Το οίδημα αυτό συχνά εμφανίζεται ως αύξηση του βάρους του ασθενούς.

SERPASIL, RESERPINE, RAUDIXIN, HARMONYL, RAUWILOID, MODERIL

RILUZOLE

 Γαστρικές διαταραχές: Ναυτία, έμετος, κοιλιακά άλγη.

 Μελέτες έδειξαν ότι η καφεΐνη ενδέχεται να μειώσει την ταχύτητα αποβολής του φαρμάκου (λόγω αναστολής της λειτουργίας του ενζύμου CYP1A2), ενώ το κάπνισμα του τσιγάρου να την αυξήσει.

 Το φάρμακο πρέπει να λαμβάνεται με προσοχή κατά την περίοδο της κύησης και της γαλουχίας.

RILUTEK

RISPERIDONE

 Δεν συνιστάται η λήψη αλκοόλ, διότι ενισχύονται τυχόν συμπτώματα υπνηλίας που μπορεί να προκληθούν από αυτό το φάρμακο.

Συχνά παρατηρείται αυξημένη όρεξη και αύξηση του βάρους.

RISPERDAL

RIVASTIGMINE

 Να λαμβάνεται με το φαγητό. Το χάπι θα πρέπει να καταπίνεται ολόκληρο ή να αναμιγνύεται με ένα ποτήρι νερό ή κρύο φυσικό χυμό.

 Συχνά παρατηρείται ανορεξία και απώλεια βάρους.

EXELON

ROFECOXIB

 Γεύματα πλούσια σε λίπος καθυστερούν την απορρόφηση του φαρμάκου, αλλά και την αυξάνουν ποσοτικά.

Συχνά παρατηρείται αύξηση του βάρους.

VIOXX

ROXITHROMYCIN

 Μέγιστη αποτελεσματικότητα σε κενό στομάχο (1 ώρα πριν, ή 2 ώρες μετά το φαγητό).

 Τροφές και ποτά που περιέχουν οξέα, όπως χυμοί φρούτων, ανθρακούχα αναψυκτικά, απενεργοποιούν μέρος του φαρμάκου και μειώνουν την αποτελεσματικότητά του.

 Γαστρικές διαταραχές, διάρροια: Να λαμβάνεται συνοδεία ελαφράς τροφής, ή με ένα ελαφρύ γεύμα.

AZURIL, DELITROXIN, ROXIMIN, RULID

SERTRALINE

 Να λαμβάνεται με ή χωρίς φαγητό. Η τροφή αυξάνει την απορρόφηση. Το χάπι μπορεί να διαλυθεί σε νερό, σόδα, λεμονάδα ή χυμό πορτοκαλιού (όχι σε άλλα υγρά) και να καταπίνεται αμέσως.

 Προσοχή στην κατανάλωση χυμού γκράιπ φρουτ. Η δράση του φαρμάκου εμφανίζεται αυξημένη, διότι τα φλαβονοειδή που περιέχονται

στο γκράιπ φρουτ αναστέλλουν την δράση των κυτοχρωμικών ενζύμων P450 3A4, με αποτέλεσμα μειωμένο μεταβολισμό του φαρμάκου.

 Είναι πιθανό να προκαλέσει ανορεξία, και μείωση βάρους

ZOLOFT

SEVELAMER

 Να λαμβάνεται με το φαγητό. Η κάψουλα θα πρέπει να καταπίνεται ολόκληρη χωρίς να μασιέται ή να σπάει.

 Ο ιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα πτωχή σε φώσφορο και περιορισμό στην κατανάλωση αλκοόλ ώστε να επιτυγχάνεται το μέγιστο θεραπευτικό αποτέλεσμα του φαρμάκου.

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία, δυσπεψία, διάρροια, δυσκοιλιότητα.

RENAGEL

SODIUM BICARBONATE

 Ως αντιόξινο να λαμβάνεται μετά τα γεύματα μαζί με ένα ποτήρι νερό.

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει σύνδρομο γαλακτικής αλκάλωσης εάν λαμβάνεται μαζί με μεγάλες ποσότητες γαλακτοκομικών. Τα χαρακτηριστικά του συνδρόμου είναι: υπερκαλιαιμία και νεφρική ανεπάρκεια. Υψηλές ποσότητες φαρμάκου μειώνουν την απορρόφηση του φολλικού οξέος.

 Ο ιατρός μπορεί να συστήσει συμπλήρωμα σιδήρου μία ώρα πριν ή δύο ώρες μετά τη λήψη του φαρμάκου.

ALKA-SELTZER, SODIUM BICARBONATE

SOTALOL

 Μέγιστη αποτελεσματικότητα σε κενό στομάχο. Η σύγχρονη λήψη τροφής μειώνει την απορρόφηση του φαρμάκου κατά 20%
Το φάρμακο πρέπει να λαμβάνεται ξεχωριστά από τα αντιόξινα Al ή Mg ή από τα συμπληρώματα Mg με διαφορά τουλάχιστον 2 ωρών.

Να αποφεύγεται η κατανάλωση γλυκύριζας. Η γλυκύριζα χρησιμοποιείται συνήθως σε καραμέλες. Περίπου 100 γραμμάρια γλυκύριζας μπορεί να αυξήσουν τη συγκέντρωση της κορτιζόλης στο αίμα. Επίσης αυξάνουν την απορρόφηση του νατρίου, την αποβολή του καλίου (υποκαλιαιμία) και την αρτηριακή πίεση. Έτσι λειτουργούν ως ανταγωνιστές της δράσης των διουρητικών και των αντιυπερτασικών. Η υποκαλιαιμία μπορεί να αυξήσει την δραστικότητα κάποιων φαρμάκων.

BETAPACE, BETAPACE AF

STREPTOZOCIN

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία κι εμετούς μ' έναρξη 1-2 ώρες μετά τη χορήγηση.

ZANOSAN

SULTIAME

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία, γαστρικό ερεθισμό, ανορεξία κι απώλεια βάρους.

OSPOLOT

TELMISARTAN

 Ο ιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα πτωχή σε νάτριο και περιορισμένων θερμίδων.

Να αποφεύγεται η κατανάλωση γλυκύριζας. (βλέπε παραπάνω)

MICARDIS

TERBINAFINE

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει αλλοίωση της γεύσης, δυσπεψία, διάρροια.

 Δεν συνιστάται η λήψη αλκοόλ, διότι ενισχύεται ο κίνδυνος εμφάνισης υπατοτοξικότητας.

 Το φάρμακο πρέπει να αποφεύγεται κατά την περίοδο της κύησης και της γαλουχίας.

LAMISIL

TERBUTALINE SULFATE

 Μέγιστη αποτελεσματικότητα σε κενό στομάχο. Η σύγχρονη λήψη τροφής μειώνει την απορρόφηση του φαρμάκου κατά 33%

 Συνιστάται περιορισμός της καφεΐνης και των ξανθινών .

BRETHINE, BRICANYL

THEOPHYLLINE

 Γεύματα πλούσια σε φυτικές ίνες καθυστερούν την απορρόφηση του φαρμάκου, αλλά αυξάνουν και την συνολική ποσότητα του απορροφούμενου φαρμάκου. Η διάρκεια δράσης του φαρμάκου είναι μικρότερη όταν καταναλώνεται ψητό κρέας. Αυξημένη πρόσληψη υδατανθράκων και μειωμένη πρόσληψη πρωτεΐνης επιβραδύνουν τον μεταβολισμό του φαρμάκου και αυξάνουν τον κίνδυνο ανεπιθύμητων ενεργειών.

 Συνιστάται περιορισμός της καφεΐνης και των ξανθινών γιατί αυξάνεται ο κίνδυνος αμνησίας και καρδιακής αρρυθμίας. Η καφεΐνη μειώνει τον ρυθμό αποβολής του φαρμάκου από τον οργανισμό.

SLO-PHYLLIN, THEOLAIR, THEOPHYL-225, ELIXOPHYLLIN, THEO-24, SOMOPHYLLIN-T, SOMOPHYLLIN-CRT, THEO-DUR-SPRINKLE, SLO-BID GYROCAPS

TILUDRONATE DISODIUM

 Μέγιστη αποτελεσματικότητα σε κενό στομάχο. Να λαμβάνεται με ένα ποτήρι νερό τουλάχιστον 2 ώρες πριν ή μετά από οποιοδήποτε γεύμα. Η σύγχρονη λήψη τροφής μειώνει την απορρόφηση του φαρμάκου κατά 90%.

Συμπληρώματα ασβεστίου ή μετάλλων να λαμβάνονται ξεχωριστά από το φάρμακο με διαφορά τουλάχιστον 2 ωρών.

SKELID

TIOTIXENE

 Δεν συνιστάται η λήψη αλκοόλ, διότι ενισχύονται τυχόν συμπτώματα υπνηλίας που μπορεί να προκληθούν από αυτό το φάρμακο.

NAVANE

TIMOLOL

 Συνιστάται λήψη του φαρμάκου συστηματικά με τα γεύματα, ή την ίδια πάντοτε ώρα σε σχέση με αυτά, ούτως ώστε να αποφεύγονται διακυμάνσεις των συγκεντρώσεών του στον οργανισμό.

 Οι μικρές ποσότητες του φαρμάκου που ανιχνεύονται στο μητρικό γάλα δεν καθιστούν τον θηλασμό επικίνδυνο για τα βρέφη.

BLOCADREN

TIZANIDINE

 Θα πρέπει να αποφεύγεται η λήψη αλκοόλ, διότι αυξάνονται τα επίπεδα του φαρμάκου στο πλάσμα, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα την αυξημένη κατευναστική δράση του (υπνηλία, μειωμένη ικανότητα χειρισμού μηχανημάτων κ.α.).

 Με την τροφή αυξάνεται η συγκέντρωση του φαρμάκου και μειώνεται ο χρόνος που χρειάζεται για να πάρει η συγκέντρωση την μέγιστη τιμή της.

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ξηροστομία, δυσπεψία, εμετό, διάρροια.

SIRDALUD, ZANAFLEX

TOLTERODINE TARTRATE

 Η τροφή αυξάνει την βιοδιαθεσιμότητα του φαρμάκου κατά 53%. Εντούτοις μπορεί να λαμβάνεται με ή χωρίς φαγητό.

 Προσοχή στην κατανάλωση χυμού γκράιπ φρουτ. Η δράση του φαρμάκου εμφανίζεται αυξημένη, διότι τα φλαβονοειδή που περιέχονται

στο γκράιπ φρουτ αναστέλλουν την δράση των κυτοχρωμικών ενζύμων P450 3A4, με αποτέλεσμα μειωμένο μεταβολισμό του φαρμάκου.

DETROL

TRANDOLAPRIL

 Ο ιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα πτωχή σε νάτριο και περιορισμένων θερμίδων. Να μην προστίθεται αλάτι στο φαγητό.

Να αποφεύγεται η κατανάλωση γλυκύριζας. (Βλέπε SOTALOL)

 Συνιστάται περιορισμός στη λήψη αλκοόλ.

MAVIK, AFENIL, ODRIK

TRANLYCYPROMINE SULFATE

 Να αποφεύγονται τα τρόφιμα που περιέχουν αυξημένη τυραμίνη, κατά την διάρκεια της φαρμακευτικής αγωγής και για δύο εβδομάδες αφού σταματήσει προκειμένου ν' αποφευχθεί κρίση υπέρτασης.

 Συνιστάται περιορισμός της καφεΐνης.

 Το φάρμακο προκαλεί αύξηση της όρεξης με αποτέλεσμα πολλές φορές οι ασθενείς να εμφανίζουν αύξηση βάρους.

PARNATE

TRETINOIN

 Το φάρμακο πρέπει να αποφεύγεται κατά την περίοδο της κύησης και της γαλουχίας. Εμφανίζει τερατογόνο δράση. Να αποκλείεται η εγκυμοσύνη πριν τη θεραπεία, και τουλάχιστον ένα μήνα μετά τη θεραπεία.

 Η ταυτόχρονη χορήγηση τροφής αυξάνει την βιοδιαθεσιμότητα του φαρμάκου.

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία, εμετό, ανορεξία, διάρροια ή δυσκοιλιότητα.

VESANOID

TRIAMTERENE

 Το φάρμακο θα πρέπει να χορηγείται μετά από το γεύμα ή μαζί με γάλα προκειμένου να αποφευχθούν γαστρεντερικές διαταραχές.

 Ο ιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα πτωχή σε νάτριο και περιορισμένων θερμίδων. Να μην προστίθεται αλάτι στο φαγητό. Επίσης να αποφεύγεται η υπερβολική πρόσληψη καλίου.

Να αποφεύγεται η κατανάλωση γλυκύριζας. (Όπως SOTALOL)

DYAZIDE, DYRENIUM, MAXZIDE

TRIMETREXATE

 Ο ιατρός μπορεί να συστήσει δίαιτα πλούσια σε φολλικό οξύ ή συμπλήρωμα φολλικού οξέος. Το φάρμακο είναι ανταγωνιστής του φολλικού οξέος και μπορεί να προκαλέσει αναιμία

TRIMETREXATE

VINCRIStINE

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία, εμετό, ανορεξία, διάρροια ή δυσκοιλιότητα. Ο κίνδυνος εμφάνισης αδυναμίας και σύγχυσης είναι αυξημένος λόγω υπονατριαιμίας.

ONCOVIN

ZAFIRLUKAST

 Μέγιστη αποτελεσματικότητα σε κενό στομάχο (να λαμβάνεται 1 ώρα πριν, ή 2 ώρες μετά το φαγητό). Το φαγητό μειώνει την βιοδιαθεσιμότητα κατά 40%.

 Το φάρμακο πρέπει να αποφεύγεται κατά την περίοδο της κύησης και της γαλουχίας.

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία, δυσπεψία, διάρροια, κοιλιακά άλγη.

ACCOLATE

ZALCITABINE

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει στοματικά έλκη, ναυτία, κοιλιακά άλγη, διάρροια ή δυσκοιλιότητα, ανορεξία κι απώλεια βάρους.

HIVID

ZALEPLON

 Καλύτερα να λαμβάνεται πριν τον ύπνο. Όχι μετά από μεγάλα γεύματα ή πλούσια σε λίπος, γιατί μειώνεται η δραστηριότητα του φαρμάκου.

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ναυτία, δυσπεψία, διάρροια, κοιλιακά άλγη.

 Να αποφεύγεται η λήψη αλκοόλ.

SONATA

ZIPRASIDONE HCL

 Να λαμβάνεται με το φαγητό. Η τροφή αυξάνει την απορρόφηση του φαρμάκου.

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ανορεξία ή αύξηση του βάρους.

 Να αποφεύγεται η κατανάλωση αλκοόλ.

GEODON

ZOLPIDEM

 Καλύτερα να λαμβάνεται πριν τον ύπνο. Όχι κατευθείαν μετά από γεύματα, γιατί μειώνεται η απορρόφηση και καθυστερεί η έναρξη δράσης του φαρμάκου.

 Θα πρέπει να αποφεύγεται η λήψη αλκοόλ, διότι αυξάνονται τα επίπεδα του φαρμάκου στο πλάσμα, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα την αυξημένη κατευναστική δράση του (υπνηλία, μειωμένη ικανότητα χειρισμού μηχανημάτων κ.α.).

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ξηροστομία, ναυτία, εμετό, διάρροια.

STILNOX, AMBIEN

ZOPICLONE

 Καλύτερα να λαμβάνεται πριν τον ύπνο. Όχι κατευθείαν μετά από γεύματα, γιατί μειώνεται η απορρόφηση και καθυστερεί η έναρξη δράσης του φαρμάκου.

 Θα πρέπει να αποφεύγεται η λήψη αλκοόλ, διότι αυξάνονται τα επίπεδα του φαρμάκου στο πλάσμα, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα την

αυξημένη κατευναστική δράση του (υπνηλία, μειωμένη ικανότητα χειρισμού μηχανημάτων κ.α.).

 Το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει ξηροστομία, ναυτία, εμετό, διάρροια.

IMOVANE

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΡΑΣΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ

Παραπλεύρως της ουσίας αναγράφεται η κατηγορία (κατά ATC) στην οποία ανήκουν τα κυριότερα σκευάσματα που την εμπεριέχουν

ABACAVIR	ΑΝΤΙΚΑ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	12
ACEBUTOLOL.....	ΒΗΤΑ ΑΝΑΣΤΟΛΕΙΣ	12
ACETAZOLAMIDE.....	ΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΓΛΑΥΚΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΜΥΩΤΙΚΑ	12
ACETOHEXAMIDE	ΦΑΡΜΑΚΑ ΑΠΟ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΑΚΧΑΡΟΥ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ	13
ALBUTEROL.....	ΑΝΤΙΑΣΘΜΑΤΙΚΑ	13
ALDESLEUKIN	ΑΝΟΣΟΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	13
ALMOTRIPTAN.....	ΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΗΜΙΚΡΑΝΙΑΣ	13
ALUMINIUM HYDROXIDE	ΑΝΤΙΟΞΙΝΑ	14
AMIKACIN SULFATE	ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΑ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	14
AMILORIDE	ΔΙΟΥΡΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΛΙΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	14
AMPHOTERICIN B	ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΑ	15
ATORVASTATIN.....	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΛΑΤΤΩΝΟΝΤΕΣ ΤΗΝ ΧΟΛΗΣΤΕΡΟΛΗ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΙΓΛΥΚΕΡΙΔΙΑ	15
ATTAPULGITE	ΕΝΤΕΡΙΚΑ ΠΡΟΣΡΟΦΗΤΙΚΑ	15
AZIDOTHYIMIDINE.....	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΔΡΟΥΝ ΚΑΤΕΥΘΕΙΑΝ ΣΤΟΝ ΙΟ	15
BECLOMETASONE DIPROPIONATE	ΚΟΡΤΙΚΟΣΤΕΡΟΕΙΔΗ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ, ΑΜΙΓΗ	15
BENAZEPRIL HCL	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΔΡΟΥΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΡΕΝΙΝΗΣ-ΑΓΓΕΙΟΤΕΝΣΙΝΗΣ	16
BENZATROPINE	ΑΝΤΙΧΟΛΙΝΕΡΓΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΑΡΚΙΝΣΟΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	16
BETHANECHOL.....	ΠΑΡΑΣΥΜΠΑΘΟΜΙΜΗΤΙΚΑ	17
BICALUTAMIDE	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΟΡΜΟΝΩΝ-ΑΝΤΙΑΝΑΡΟΓΟΝΑ	17
BISOPROLOL FUMARATE.....	ΒΗΤΑ ΑΝΑΣΤΟΛΕΙΣ	17
BLEOMYCIN.....	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	17
BUMETANIDE	ΔΙΟΥΡΗΤΙΚΑ ΥΨΗΛΗΣ ΟΡΟΦΗΣ	18
BUPROPION HCL	ΑΝΤΙΚΑΠΝΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	18
BUSULFAN	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	18
BUTALAMINE	ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΑ ΑΓΓΕΙΟΔΙΑΣΤΑΤΙΚΑ	18
CABERGOLINE.....	ΝΤΟΠΑΜΙΝΕΡΓΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΑΡΚΙΝΣΟΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	19

CALCIFEDIOL	ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΒΙΤΑΜΙΝΩΝ	19
CALCITONIN	ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΙΚΕΣ ΟΡΜΟΝΕΣ	19
CANDESARTAN CILEXETIL	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΑΓΓΕΙΟΤΕΝΣΙΝΗΣ II	20
CAPECITABINE	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	20
CARBIDOPA	ΝΤΟΠΑΜΙΝΕΡΓΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΑΡΚΙΝΣΟΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	20
CARBIMAZOLE	ΑΝΤΙΘΥΡΕΟΕΙΔΙΚΑ ΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	21
CARMUSTINE.....	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	21
CARVEDILOL	ΑΛΦΑ ΚΑΙ ΒΗΤΑ ΑΝΑΣΤΟΛΕΙΣ	21
CEFAMANDOLE	ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΑ ΒΗΤΑ-ΛΑΚΤΑΜΗΣ, ΠΕΝΙΚΙΛΛΙΝΕΣ	22
CEFAPIRIN	ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΑ ΒΗΤΑ-ΛΑΚΤΑΜΗΣ	22
CEFATRIZINE	ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΑ ΒΗΤΑ-ΛΑΚΤΑΜΗΣ	22
CEFETAMET	ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΑ ΒΗΤΑ-ΛΑΚΤΑΜΗΣ	22
CEFTAZIDIME	ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΑ ΒΗΤΑ-ΛΑΚΤΑΜΗΣ	23
CEFTIBUTEN	ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΑ ΒΗΤΑ-ΛΑΚΤΑΜΗΣ	23
CEFTRIAZONE	ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΑ ΒΗΤΑ-ΛΑΚΤΑΜΗΣ	23
CELECOXIB	ΑΝΤΙΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗ/ΑΝΤΙΡΡΕΥΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ, ΜΗ ΣΤΕΡΟΕΙΔΗ	24
CHLOROQUINE	ΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΟΝΟΣΙΑΣ	24
CHLORZOXAZONE.....	ΜΥΟΧΑΛΑΡΩΤΙΚΑ ΠΟΥ ΔΡΟΥΝ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΑ	24
CHOLESTYRAMINE	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΛΑΤΤΩΝΟΝΤΕΣ ΤΗΝ ΧΟΛΗΣΤΕΡΟΛΗ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΙΓΛΥΚΕΡΙΔΙΑ	25
CILOSTAZOL.....		25
CINNARIZINE.....	ΑΝΤΙΕΜΜΕΤΙΚΑ	26
CISPLATIN	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	26
CITALOPRAM	ΑΝΤΙΚΑΤΑΘΛΙΠΤΙΚΑ	26
CLADRIBINE	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	26
CLEMASTINE	ΑΝΤΙΣΤΑΜΙΝΙΚΑ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	27
CLOBAZAM	ΑΓΧΟΛΥΤΙΚΑ	27
CLOFIBRATE.....	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΛΑΤΤΩΝΟΝΤΕΣ ΤΗΝ ΧΟΛΗΣΤΕΡΟΛΗ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΙΓΛΥΚΕΡΙΔΙΑ	27
CLOMETHIAZOLE.....	ΥΠΝΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΝΑΣΤΙΚΑ	28
CODEINE	ΟΠΙΟΕΙΔΗ /ΑΝΑΛΓΗΤΙΚΑ	28
COLESTIPOL.....	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΛΑΤΤΩΝΟΝΤΕΣ ΤΗΝ ΧΟΛΗΣΤΕΡΟΛΗ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΙΓΛΥΚΕΡΙΔΙΑ	28
CYCLOPHOSPHAMIDE	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	28
CYCLOSERINE.....	ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΑ	29
CYPROHEPTADINE	ΑΝΤΙΣΤΑΜΙΝΙΚΑ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	29
CYPROTERONE ACETATE.....	ΑΝΤΙΑΝΔΡΟΓΟΝΑ	29
CYTARABINE	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	30
DACARBAZINE	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	30
DACTINOMYCIN	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ /ΚΥΤΤΑΡΟΤΟΞΙΚΑ ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΑ	30

DAPSONE.....	ΦΑΡΜΑΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΛΕΠΡΑΣ	30
DEMECLOCYCLINE HYDROCHLORIDE.....	ΤΕΤΡΑΚΥΚΛΙΝΕΣ	30
DESIPRAMINE.....	ΑΝΤΙΚΑΤΑΘΛΙΠΤΙΚΑ	31
DIACETYLRHEINE		31
DICLOXACILLIN	ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΑ ΒΗΤΑ-ΛΑΚΤΑΜΗΣ, ΠΕΝΙΚΙΛΛΙΝΕΣ	31
DIDANOSINE	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΔΡΟΥΝ ΚΑΤΕΥΘΕΙΑΝ ΣΤΟΝ ΙΟ	32
DIGOXIN	ΚΑΡΔΙΑΚΟΙ ΓΛΥΚΟΣΙΔΕΣ	32
DIMENHYDRINATE.....		32
DIMETINDENE	ΑΝΤΙΣΤΑΜΙΝΙΚΑ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	32
DIPHENOXYLATE.....	ΑΝΤΙΔΙΑΡΡΟΪΚΑ	33
DIPYRONE.....		33
DISULFIRAM	ΦΑΡΜΑΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΑΛΚΟΟΛ	33
DOCUSATE SODIUM	ΚΑΘΑΡΤΙΚΑ	33
DONEPEZIL	ΑΝΤΙΚΑΤΑΘΛΙΠΤΙΚΑ	34
DOXAZOCIN	ΑΝΤΙΑΔΡΕΝΕΡΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ, ΔΡΩΝΤΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΑ	34
EBASTINE.....	ΑΝΤΙΣΤΑΜΙΝΙΚΑ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	34
ENCAINIDE.....	ΑΝΤΙΔΡΥΠΤΙΚΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ I ΚΑΙ III	35
ERGOTAMINE TARTRATE.....	ΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΗΜΙΚΡΑΝΙΑΣ	35
ESTRADIOL	ΟΙΣΤΡΟΓΟΝΑ	35
ETACRYNIC ACID.....	ΔΙΟΥΡΗΤΙΚΑ ΥΨΗΛΗΣ ΟΡΟΦΗΣ	35
ETHIONAMIDE	ΦΑΡΜΑΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΜΑΤΙΩΣΗΣ	35
ETRETINATE.....	ΑΝΤΙΨΩΡΙΑΣΙΚΑ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	36
FLUCONAZOLE	ΑΝΤΙΜΥΚΗΤΙΑΣΙΚΑ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	36
FLUCYTOSINE	ΑΝΤΙΜΥΚΗΤΙΑΣΙΚΑ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	36
FLUDROCORTISONE	ΚΟΡΤΙΚΟΣΤΕΡΟΕΙΔΗ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	37
FLUNITRAZEPAM.....	ΥΠΝΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΝΑΣΤΙΚΑ	37
FLUOROURACIL	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	38
FLUPHENAZINE	ΑΓΧΟΛΥΤΙΚΑ/ ΑΝΤΙΨΥΧΩΣΙΚΑ	38
FLURAZEPAM.....	ΥΠΝΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΝΑΣΤΙΚΑ	38
FOTEMUSTINE	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	38
FUROSEMIDE.....	ΔΙΟΥΡΗΤΙΚΑ ΥΨΗΛΗΣ ΟΡΟΦΗΣ	39
GABAPENTIN	ΑΝΤΙΕΠΙΛΗΠΤΙΚΑ	39
GALANTAMINE	ΑΝΤΙΚΑΤΑΘΛΙΠΤΙΚΑ	39
GLIBENCLAMIDE	ΦΑΡΜΑΚΑ ΑΠΟ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΑΚΧΑΡΟΥ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ	40
GLICLAZIDE	ΦΑΡΜΑΚΑ ΑΠΟ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΑΚΧΑΡΟΥ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ	40
GLIMEPIRIDE	ΦΑΡΜΑΚΑ ΑΠΟ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΑΚΧΑΡΟΥ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ	41
GUANETHIDINE	ΑΝΤΙΑΔΡΕΝΕΡΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ, ΔΡΩΝΤΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΑ	41

GUANFACINE.....	ΑΝΤΙΑΔΡΕΝΕΡΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ, ΔΡΩΝΤΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΑ	41
HYDRALAZINE.....	ΑΝΤΙΥΠΕΡΤΑΣΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΟΥΡΗΤΙΚΑ	41
HYDROXYCHLOROQUINE.....	ΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΟΝΟΣΙΑΣ	42
HYDROXYZINE.....	ΑΓΧΟΛΥΤΙΚΑ	42
IMATINIB MESYLATE	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	42
IMIPENEM.....	ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΑ ΒΗΤΑ-ΛΑΚΤΑΜΗΣ	43
ISOETARINE.....	ΑΝΤΙΑΣΘΜΑΤΙΚΑ	43
LACTULOSE	ΚΑΘΑΡΤΙΚΑ	43
LAMIVUDINE	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΔΡΟΥΝ ΚΑΤΕΥΘΕΙΑΝ ΣΤΟΝ ΙΟ	43
LANREOTIDE	ΟΡΜΟΝΕΣ ΥΠΟΘΑΛΑΜΟΥ	44
LEFLUNOMIDE.....	ΑΝΟΣΟΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	44
LERCANIDIPINE.....	ΕΚΔΕΚΤΙΚΟΙ ΑΝΑΣΤΟΛΕΙΣ ΔΙΑΔΩΝ ΑΣΒΕΣΤΙΟΥ ΜΕ ΚΥΡΙΩΣ ΑΓΓΕΙΑΚΗ ΔΡΑΣΗ	44
LEVOFLOXACIN	ΚΙΝΟΛΟΝΙΚΑ ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΑ	44
LOMUSTINE.....	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	45
LORMETAZEPAM.....	ΥΠΝΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΝΑΣΤΙΚΑ	45
LOSARTAN.....	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΑΓΓΕΙΟΤΕΝΣΙΝΗΣ II	45
MEGESTROL ACETATE	ΟΡΜΟΝΕΣ /ΠΡΟΓΕΣΤΑΓΟΝΑ	45
MELOXICAM.....	ΑΝΤΙΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗ/ΑΝΤΙΡΡΕΥΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ, ΜΗ ΣΤΕΡΟΕΙΔΗ	46
METHYLCELLULOSE.....	ΚΑΘΑΡΤΙΚΑ	46
METHYLPHENIDATE HCL	ΨΥΧΟΕΡΕΘΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΝΟΟΤΡΟΠΑ	46
MIANSERIN.....	ΑΝΤΙΚΑΤΑΘΑΛΠΤΙΚΑ	47
MIGLITOL.....	ΦΑΡΜΑΚΑ ΑΠΟ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΑΚΧΑΡΟΥ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ	47
MITOTANE.....	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	48
MOEXIPRIL	ΑΝΑΣΤΟΛΕΙΣ ΜΕΤΑΤΡΕΠΤΙΚΟΥ ΕΝΖΥΜΟΥ ΤΗΣ ΑΓΓΕΙΟΤΕΝΣΙΝΗΣ, ΑΠΛΟΙ	48
MOLINDONE HCL.....	ΑΝΤΨΥΧΩΣΤΙΚΑ	48
MOLGRAMOSTIM.....	ΚΙΤΟΚΙΝΕΣ ΚΑΙ ΑΝΟΣΟΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΑ	49
MONTELUKAST	ΑΝΤΙΑΣΘΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	49
NADOLOL.....	ΒΗΤΑ ΑΝΑΣΤΟΛΕΙΣ	49
NALBUPHINE	ΟΠΙΟΕΙΔΗ /ΑΝΑΛΓΗΤΙΚΑ	50
NALTREXONE.....	ΦΑΡΜΑΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΑΛΚΟΟΛ	50
NEBIVOLOL.....	ΒΗΤΑ ΑΝΑΣΤΟΛΕΙΣ	50
NELFINAVIR.....	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΔΡΟΥΝ ΚΑΤΕΥΘΕΙΑΝ ΣΤΟΝ ΙΟ	51
NEOSTIGMINE	ΠΑΡΑΣΥΜΠΑΘΟΜΙΜΗΤΙΚΑ	51
NEVIRAPINE.....	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΔΡΟΥΝ ΚΑΤΕΥΘΕΙΑΝ ΣΤΟΝ ΙΟ	51
NILUTAMIDE.....	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΟΡΜΟΝΩΝ	51
NIRIDAZOLE	ΑΝΤΙΤΡΗΜΑΤΟΕΙΔΙΚΑ (ΑΝΘΕΑΜΙΝΘΙΚΑ)	51
NITRAZEPAM.....	ΥΠΝΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΝΑΣΤΙΚΑ	52

OLANZAPINE	ΑΝΤΙΨΥΧΩΣΙΚΑ	52
OXATOMIDE	ΑΝΤΙΣΤΑΜΙΝΙΚΑ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	53
OXYCODONE.....	ΟΠΙΟΕΙΔΗ /ΑΝΑΛΓΗΤΙΚΑ	53
PANTOPRAZOLE.....	ΦΑΡΜΑΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΕΛΚΟΥΣ	53
PENICILLAMINE.....	ΑΝΤΙΡΡΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	54
PHENELZINE.....	ΑΝΤΙΚΑΤΑΘΛΙΠΤΙΚΑ	54
PHENOLPHTHALEIN	ΚΑΘΑΡΤΙΚΑ	54
PHENTERMINE HCL	ΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ, ΕΚΤΟΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	54
PRAMIPEXOLE	ΝΤΟΠΑΜΙΝΕΡΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	55
PRAVASTATIN	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΛΑΤΤΩΝΟΝΤΕΣ ΤΗΝ ΧΟΛΗΣΤΕΡΟΛΗ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΙΓΛΥΚΕΡΙΔΙΑ	55
PREDNISONNE.....	ΚΟΡΤΙΚΟΣΤΕΡΟΕΙΔΗ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	55
PROBENECID	ΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΟΥΡΙΚΗΣ ΑΡΘΡΙΤΙΔΑΣ	56
PROBUCOL	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΛΑΤΤΩΝΟΝΤΕΣ ΤΗΝ ΧΟΛΗΣΤΕΡΟΛΗ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΙΓΛΥΚΕΡΙΔΙΑ	56
PROCAINAMIDE.....	ΑΝΤΙΑΡΡΥΘΜΙΚΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ I ΚΑΙ ΙΙΙ	57
PROCHLORPERAZINE	ΑΝΤΙΨΥΧΩΣΙΚΑ	57
PROMAZINE	ΑΝΤΙΨΥΧΩΣΙΚΑ	57
PYRIMETHAMINE	ΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΟΝΟΣΙΑΣ	58
QUAZEPAM.....	ΥΠΝΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΝΑΣΤΙΚΑ	58
QUETIAPINE FUMARATE.....	ΑΝΤΙΨΥΧΩΣΙΚΑ	59
QUININE	ΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΟΝΟΣΙΑΣ	59
RABEPRAZOL	ΦΑΡΜΑΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΕΛΚΟΥΣ	59
RAUWOLFIA.....	ΑΝΤΙΥΠΕΡΤΑΣΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΟΥΡΗΤΙΚΑ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ	60
RILUZOLE.....	ΦΑΡΜΑΚΑ ΤΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	60
RISPERIDONE	ΑΝΤΙΨΥΧΩΣΙΚΑ	60
RIVASTIGMINE	ΑΝΤΙΚΑΤΑΘΛΙΠΤΙΚΑ	60
ROFECOXIB.....	ΑΝΤΙΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗ/ΑΝΤΙΡΡΕΥΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ, ΜΗ ΣΤΕΡΟΕΙΔΗ	61
ROXITHROMYCIN.....	ΜΑΚΡΟΛΙΔΙΑ ΚΑΙ ΛΙΝΚΟΣΑΜΙΔΙΑ	61
SERTRALINE	ΑΝΤΙΚΑΤΑΘΛΙΠΤΙΚΑ	61
SEVELAMER.....	ΦΑΡΜΑΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΚΑΛΙΜΙΔΙΑΣ	62
SODIUM BICARBONATE.....	ΑΝΤΙΟΞΙΝΑ	62
SOTALOL.....	ΒΗΤΑ ΑΝΑΣΤΟΛΕΙΣ	63
STREPTOZOCIN	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	63
SULTIAME.....	ΑΝΤΙΕΠΙΛΗΠΤΙΚΑ	63
TELMISARTAN	ΑΝΑΣΤΟΛΕΙΣ ΜΕΤΑΤΡΕΠΤΙΚΟΥ ΕΝΖΥΜΟΥ ΤΗΣ ΑΓΓΕΙΟΤΕΝΣΙΝΗΣ	64
TERBINAFINE	ΑΝΤΙΜΥΚΗΤΙΑΣΙΚΑ	64
TERBUTALINE SULFATE.....	ΑΝΤΙΑΣΘΜΑΤΙΚΑ	64
THEOPHYLLINE ANHYDROUS	ΑΝΤΙΑΣΘΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	65

TILUDRONATE DISODIUM.....	ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΟΥ ΕΠΙΔΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ	65
TIOTIXENE	ΑΝΤΨΥΧΩΣΙΚΑ	65
TIMOLOL	ΒΗΤΑ ΑΝΑΣΤΟΛΕΙΣ	66
TIZANIDINE.....	ΜΥΟΧΑΛΑΡΩΤΙΚΑ, ΜΕ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΗ ΔΡΑΣΗ	66
TOLTERODINE TARTRATE	ΟΥΡΟΛΟΓΙΚΑ	66
TRANDOLAPRIL.....	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΑΓΓΕΙΟΤΕΝΣΙΝΗΣ II	67
TRANLYCYPROMINE SULFATE.....	ΑΝΤΙΚΑΤΑΘΑΙΠΤΙΚΑ	67
TRETINOIN	ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	67
TRIAMTERENE.....	ΚΑΛΙΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	68
TRIMETREXATE	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΜΟΙΒΑΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΠΡΩΤΟΖΩΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ	68
VINCRISTINE	ΦΥΤΙΚΑ ΑΛΚΑΛΟΕΙΔΗ	68
ZAFIRLUKAST	ΑΝΤΙΑΣΘΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	68
ZALEPLON	ΥΠΝΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΝΑΣΤΙΚΑ	69
ZIPRASIDONE HCL.....	ΑΝΤΨΥΧΩΣΙΚΑ	70
ZOLPIDEM	ΥΠΝΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΝΑΣΤΙΚΑ	70
ZOPICLONE	ΥΠΝΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΝΑΣΤΙΚΑ	70

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Κ.Α. Δημόπουλος, Ν.Κ. Ανδρικόπουλος, Διατροφή, Εκδόσεις Μπιστικέα (1996)
2. Connelly-Kudzma Elizabeth, Culturally Competent Drug Administration, American Journal of Nursing, vol.99 num.8 (Aug.1999)
3. Σκουρολιάκου Μαρία, Παπασαραντόπουλος Πέτρος, Εγκόλπιο Φαρμάκων (Δεύτερη Έκδοση), Εκδόσεις BIS (1998)
4. Food-Drug Interactions, The Children's Hospital of Alabama (1994)
5. Drugdex ® System: Micromedex, Inc. , Englewood, Colorado (1999)
6. Martindale: The Complete Drug Reference, Release 1.5 for Microsoft® Windows®, Copyright © 1974-1999 Micromedex, Inc.
7. Τζίμης Λεωνίδας, Καφάτος Αντώνης, Αλληλεπιδράσεις Φαρμάκων-Διατροφής σε Ηλικιωμένους Ασθενείς, Ελληνική Γεροντολογική και Γηριατρική Εταιρεία (1999)
8. Daphne A. Roe, Handbook on Drug and Nutrient Interactions (fifth edition) 1994
9. Εθνικό συνταγολόγιο 2002, ΕΟΦ, Αθήνα 2002
10. Whitney, Cataldo, Rolfes, Understanding Normal and Clinical Nutrition (fifth edition), West Wadsworth, 1998
11. Mary J. Mycek, Richard A. Harvey, Pamela C. Champe, Φαρμακολογία (2^η έκδοση), εκδόσεις 'ΓΡ. ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΣ', Αθήνα 1998.
12. L. Kathleen Mahan, Sylvia Escott-Stump, Krause's FOOD, NUTRITION, & DIET THERAPY, (10th edition), SAUNDERS, 2000
13. Food and Medication Interactions CD-ROM
14. Clinical Pharmacology 2000 CD-ROM
15. JS Garrow, WPT James, A Ralph, HUMAN NUTRITION and DIETETICS (10th edition), CHURCHILL LIVINGSTONE, 2000

- 16.** USPDI, Drug Information for the Health Care Professional Vol1 (21st edition)
Rockville, MD 2001
- 17.** Pelton R, La Valle J, Hawkins EB, Krinsky DL, Drug-Induced Nutrient Depletion
Handbook (2nd edition), Hudson, OH, Lexi-Comp, 2001
- 18.** Handbook of Nonprescription Drugs, (12th edition), Washington, DC, Am Pharm
Assoc, 2000
- 19.** Drug Interaction Facts, Tatro DS, Editor (St Louis, MO, Facts and Comparisons,
thru July, 2001)
- 20.** Herr SM, Herb-Drug Interaction Handbook, (First edition), Nassau, NY, Church
Street Books, 2000
- 21.** AHFS Drug Information 2001 McEvoy GK, Editor (Bethesda, MD, Am Soc of
Health Pharmacists, 2001)
- 22.** Physicians Desk Reference for Nutritional Supplements, (1st edition) 2001
- 23.** Keltner NL, Folks DG, Psychotropic Drugs, (3rd edition) Mosby, 2001
- 24.** Fuller MA, Sajatovic M, Drug Information for Mental Health, Hudson, OH Lexi-
Comp, Inc 2001
- 25.** ARUP Laboratories/ User Guide 2001, Salt Lake City, UT, 2001
- 26.** Jellin JM, Gregory P, Batz F, Hitchens K et al. Natural Medicines Comprehensive
Database, (3rd edition) Stockton, Ca Therapeutic Research Faculty, 2000
- 27.** Pronskey ZM, Food-Medication Interactions, Today's Dietitian 3(5):30-33, 2001

